

Plan uključivanja zainteresovanih strana

Solar4Kosovo II / Solarno daljinsko grejanje na Kosovu

Verzija 10 – maj 2025.

Izdavači:

CES clean energy solutions

GmbH Schönbrunner Str. 297,
1120 Wien, Austria www.ic-ces.at

Dopuna:

Sadržaj

Spisak tabela.....	4
Spisak slika.....	4
Akronimi i skraćenice.....	4
Pojmovi i definicije.....	6
1 Ciljevi i obim Plana uključivanja zainteresovanih strana.....	8
2 Projekat.....	9
2.1 Kratak pregled Projekta	9
2.2 Vremenski okvir.....	9
2.3 Relevantnost Projekta za nacionalni zakonodavni okvir u oblasti energetike	9
2.4 Tehnički elementi.....	10
2.5 Lokacija i kontekst Projekta	10
3 Regulatorni zahtevi za angažovanje zainteresovanih strana.....	14
3.1 Nacionalni pravni okvir Republike Kosovo za uključivanje zainteresovanih strana	15
3.2 Međunarodni standardi primenjivi za uključivanje zainteresovanih strana na Projektu	18
3.3 Usaglašenost nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim međunarodnim standardima o uključivanju zainteresovanih strana.....	20
4 Plan uključivanja zainteresovanih strana.....	21
4.1. Identifikacija zainteresovanih strana	21
5 Program uključivanja zainteresovanih strana.....	26
5.1. Posebni zadaci tokom pripreme ESIA dokumenta	26
5.2. Strategija komunikacije za uključivanje zainteresovanih strana.....	27
5.2.1. Strategija komunikacije tokom faze izgradnje.....	34
5.2.2. Strategija komunikacije tokom operativne faze.....	36
5.3. Ranija uključivanja zainteresovanih strana i konsultacijske aktivnosti.....	38
5.4. Druge aktivnosti Plana tokom pripreme ESIA dokumenta	41
5.4.1. ESIA dokument.....	47
5.4.2. Preliminarna studija društvenog uticaja (PSDU).....	48
6 Resursi i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana.....	51
6.1. Odgovornosti JSP Termokos.....	51
6.1.1 Eksperti JUP-a za komunikaciju sa zainteresovanim stranama.....	51
6.6. Druge odgovorne strane za sprovođenje Plana.....	52
7 Mehanizam za rešavanje pritužbi.....	54
8 Praćenje i izveštavanje.....	56
9 Kontakt podaci i odgovornost za sprovođenje.....	58

10 Prilozi.....	59
10.1. Prilog 1: Projektni obrazac za podnošenje pritužbi	59
10.2. Prilog 2: Procedura za rešavanje pritužbi na Projektu	61
10.3. Prilog 3: Registar pritužbi na Projektu	62
10.4. Prilog 4: Izveštaj o dokumentovanju aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana	63
10.5. Prilog 5: Početni spisak i kontakt informacije identifikovanih NVO aktera	64
10.6. Prilog 5: Pregled vesti i objava o Projektu koje su objavljene na društvenim mrežama i u različitim medijima.....	66

Spisak tabela

Tabela 1 – Međunarodni propisi o uključivanju zainteresovanih strana primenjivi na Projekat	18
Tabela 2 – Analiza nedostataka 20	
Tabela 3 – Zainteresovane strane tokom pripreme Projekta i ESIA dokumenta.....	24
Tabela 4 – Strateški plan za uključivanje i komuniciranje sa zainteresovanim stranama	28
Tabela 5 – Faza izgradnje: Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana	34
Tabela 6 – Operativna faza: Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana.....	37
Tabela 7 – Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana tokom faze pripreme ESIA dokumenta.....	39
Tabela 8 – Uključivanje zainteresovanih strana– Pregled tekućih i planiranih aktivnosti.....	42
Tabela 9 – Tipovi korisnika intervjuisanih za preliminarnu studiju.....	50

Spisak slika

Slika 1 – Mapa sa prikazom lokacije solarne elektrane	12
Slika 2 – Mapa Projektne lokacije (status u oktobru 2024)	13
Slika 3 – Početna mapa zainteresovanih strana (status u septembru 2024.).....	23
Slika 4 – Kopija obaveštenja o izradi PSDU dokumenta na srpskom jeziku (zadnja, prednja strana)... 49	
Slika 5 – Kontakt informacije na internet stranici JSP Termokos.....	56

Akronimi i skraćenice

CES	Konsultantska kompanija Clean Energy Solutions GmbH
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj (eng. <i>European Bank for Reconstruction and Development</i>)
EDS	Ekološki i društveni standardi Svetske banke
Eksperti	Eksperti za komunikaciju sa zainteresovanim stranama
ERK	Energetska regulatorna kancelarija
ESIA	Procena uticaja na životnu sredinu i društvo (eng. <i>Environmental and Social Impact Assessment</i>)
EU	Evropska unija
AZŽS	Agencija za zaštitu životne sredine Republike Kosovo
KfW	Nemačka razvojna banka (nem. <i>Kreditanstalt für Wiederaufbau</i>)
MŽSPPI	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture Republike Kosovo
ILO	Međunarodna organizacija rada (eng. <i>International Labour Organisation</i>)
JUP	Jedinica za upravljanje projektima pri JSP Termokos
IPAM	Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata EBRD
NVO	Nevladina organizacija
OOIS	Okvir za otkup imovine i obnovu sredstava za život
PSDU	Preliminarna studija društvenog uticaja
Plan	Plan za uključivanje zainteresovanih strana
POIS	Plan za otkup imovine i obnovu sredstava za život
Projekat	Solar4Kosovo II/Solarno daljinsko grejanje na Kosovu
PUŽS	Procena uticaja na životnu sredinu

RCKN	Regionalni centar za kulturno nasleđe opštine Priština
Savet	Savet za nadzor sprovođenja
OUZS	Okvir za uključivanje zainteresovanih strana
SPC	Srpska Pravoslavna Crkva
SSPZ	Savet za sprovođenje i praćenje za posebne zaštićene zone
JSP Termokos	Javno stambeno preduzeće Termokos
UR	Uslovi za realizaciju

Pojmovi i definicije

Obrazac za podnošenje pritužbi– Papirni obrazac putem koga zainteresovane strane mogu podneti pisane komentare, stavove i mišljenja.

Konsultacije – Proces razmene informacija, ideja i zabrinutosti u dijalogu između predlagača Projekta „Solar4Kosovo II“/Solarno daljinsko grejanje na Kosovu (u daljem tekstu: Projekat) i zainteresovanih strana, a koji omogućava zainteresovanim stranama da izraze svoje stavove i da se oni uzmu u obzir pri donošenju odluka o planiranju i sprovođenju Projekta.

Postrojenje za kogeneraciju (CHP postrojenje) – Poznato i kao kombinovana toplotna i električna energija (u daljem tekstu: CHP), distribuirana proizvodnja ili reciklirana energija – predstavlja istovremenu proizvodnju dve ili više vrsta energije iz jednog izvora goriva. Kogeneraciona elektrana često radi sa 50 do 70 procenata većom efikasnošću u poređenju sa postrojenjima koja proizvode samo jednu vrstu energije. CHP postrojenje u elektrani Kosovo B postoji u opštini Obilić.

Objavljivanje – Proces objavljivanja i omogućavanje pristupa informacijama na različite načine (internet/društvene mreže, u štampanom obliku ili putem saopštenja za štampu).

Uključivanje – Opšti termin za aktivnosti koje obuhvataju i objavljivanje i konsultacije sa zainteresovanim stranama.

Pritužba – Formalna pritužba pojedinaca, grupa, preduzeća i organizacija koji smatraju da su negativno pogođeni ili mogu biti negativno pogođeni aktivnostima vezanim za Projekat.¹

Mehanizam za rešavanje pritužbi – Proces evidentiranja i rešavanja pritužbi tako da se mogu pratiti do ostvarivanja konačnog rešenja.

Druge zainteresovane strane – Termin se odnosi na pojedince, grupe ili organizacije koje su zainteresovane za Projekat, što može biti zbog lokacije Projekta, njegovih karakteristika, uticaja ili pitanja od javnog interesa. Na primer, ove strane mogu uključivati regulatorna tela, predstavnike vlade, privatni sektor, naučnu zajednicu, akademike, sindikate, udruženja žena, druge organizacije civilnog društva i kulturne grupe.

Osobe pogođene Projektom – Termin se odnosi se na pojedince i grupe koje mogu biti direktno ili indirektno pogođeni/e sprovođenjem Projekta. Uticaji mogu obuhvatati promene u fizičkom okruženju, rizike po zdravlje i bezbednost, narušavanje kulturnih praksi, kao i uticaje na dobrobit i sredstva za život pogođenih lica. Ova kategorija zainteresovanih strana uključuje, između ostalog, i članove lokalnih zajednica.

Zainteresovane strane – Lica ili grupe koje su direktno ili indirektno pogođene Projektom, kao i one koje mogu biti zainteresovane za Projekat i/ili imati mogućnost da utiču na njegov ishod, bilo

¹ <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/International-financing/KfW-Development-Bank/Service/Complaints/>

pozitivno ili negativno. Zainteresovane strane mogu uključivati pogođene lokalne zajednice ili pojedince i njihove formalne i neformalne predstavnike, nacionalne ili lokalne vlasti, političare, verske lidere, organizacije civilnog društva i grupe sa posebnim interesima, akademsku zajednicu ili preduzeća.

Zainteresovana strana² odnosi se na pojedince ili grupe/institucije koji:

- a) su pogođeni ili će verovatno biti pogođeni Projektom (osobe pogođene Projektom);
- b) mogu imati interes za Projekat (druge zainteresovane strane).

Uključivanje zainteresovanih strana³ - predstavlja kontinuiran proces kojim Zajmoprimac identifikuje, komunicira i olakšava dijalog sa ljudima pogođenim projektnim aktivnostima, kao i sa drugim zainteresovanim stranama. Ovaj proces uzima u obzir potrebe za različitim pristupom i komunikacijom prema različitim grupama i pojedincima, posebno onih koji su u nepovoljnijem položaju ili ranjivi, uključujući razmatranje izazova u komunikaciji i fizičkoj pristupačnosti. Uključivanje počinje što je ranije moguće tokom pripreme Projekta, jer rana identifikacija i konsultacije sa pogođenim i zainteresovanim stranama omogućavaju da se stavovi i zabrinutosti zainteresovanih strana uzmu u obzir u projektnom rešenju i sprovođenju Projekta. Kao takav, uključivanje zainteresovanih strana je takođe ključni aspekt procesa pripreme Procene uticaja na životnu sredinu i društvo (u daljem tekstu: ESIA dokument). Transparentno uključivanje **Jedinice za upravljanje Projektom** (u daljem tekstu: **JUP**) i zainteresovanih strana je suštinski element dobre međunarodne prakse i istovremeno može poboljšati ekološku i društvenu održivost Projekta, povećati prihvatanje Projekta i značajno doprineti njegovom uspešnom budućem projektnom rešenju i njegovom sprovođenju.

Plan uključivanja zainteresovanih strana (u daljem tekstu: Plan) – dokument koji opisuje vremenski raspored i metode uključivanja zainteresovanih strana tokom trajanja Projekta, kako je dogovoreno između Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: EBRD) i Nemačke razvojne banke (u daljem tekstu: KfW) i Zajmoprimca - **javnog stambenog preduzeća Termokos** (u daljem tekstu: **JSP Termokos**), razlikujući osobe pogođene Projektom od drugih zainteresovanih strana. Plan takođe opisuje obim i vremenski raspored informacija koje treba preneti osobama pogođenim Projektom i drugim zainteresovanim stranama, kao i vrstu informacija koje se od njih očekuju.

² EDSS10– Smernice 4.3

³ EDS10– Smernice 4.1.

1 Ciljevi i obim Plana uključivanja zainteresovanih strana

Ovaj Plan pripremio je JSP Termokos uz podršku konsultanata za životnu sredinu i društvena pitanja Clean Energy Solutions GmbH (u daljem tekstu: CES), kao nosilac Projekta i primalac finansiranja kroz zajmove i grantove od Vlade Savezne Republike Nemačke obezbeđene preko KfW-a, kao i kroz kofinansiranje EBRD-a. Ovaj Plan opisuje pristup JSP Termokos pri uključivanju zainteresovanih strana od početka pripreme ESIA dokumenta do svih drugih faza projektnog ciklusa.

JSP Termokos će takođe imati podršku Opštine Priština i Opštine Obilić kako bi se svim zainteresovanim stranama jasno preneo predmetni Plan.

Ovaj Plan će JSP Termokos redovno ažurirati, najmanje jednom godišnje, kako bi odražavao napredak Projekta, sa posebnim fokusom na planirani raspored građevinskih radova. Međutim, tokom faze pre izgradnje, Plan će se ažurirati kvartalno. Plan će biti javno objavljen na albanskom, engleskom i srpskom jeziku na internet stranici Projekta: <https://solar4kosovo2.org/>.

JSP Termokos i nadležne opštine (Priština i Obilić) javno će objaviti sve relevantne projektne dokumente, kako je navedeno u Poglavlju 5.1.

Cilj ovog Plana je da unapredi i olakša donošenje odluka vezanih za Projekat i stvori mogućnosti za aktivno uključivanje svih zainteresovanih strana na blagovremen i smislen način, kao i da pruži mogućnosti svim zainteresovanim stranama da izraze svoja mišljenja i zabrinutosti koje mogu uticati na odluke o Projektu. Ovaj dokument predstavlja planirano provođenje aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana tokom faze pre izgradnje i faze izgradnje za Projekat. Konkretni ciljevi dokumenta su:

- Identifikovati ključne zainteresovane strane, izgraditi i održavati konstruktivan odnos sa njima, posebno sa osobama pogođenim Projektom.
- Obezbediti efikasne načine za adekvatno uključivanje osoba pogođenih Projektom u vezi sa pitanjima koja bi mogla potencijalno uticati na njih, a sve kako bi se njihove zabrinutosti rešavale na blagovremen način.
- Obezbediti da sve zainteresovane strane imaju načine da pristupe informacijama o Projektu, životnoj sredini i društvenim pitanjima, kao i mogućnost da postave pitanja i/ili izraze zabrinutosti.
- Obezbediti da zainteresovane strane i osobe pogođene Projektom budu informisane da JSP Termokos, kao i opštine Obilić i Priština, imaju uspostavljen sistem za odgovaranje na pitanja i pritužbe koja/e se mogu pojaviti tokom sprovođenja Projektnih aktivnosti. Takođe, potrebno je obavestiti ih o postupcima i kanalima koji se koriste za podnošenje pitanja i pritužbi, kao i o načinima informisanja.
- Obezbediti da sve zainteresovane strane mogu podneti pritužbu anonimno, štiteći njihovu privatnost i obezbeđujući da se njihove zabrinutosti rešavaju bez straha od odmazde.

2 Projekat

2.1 Kratak pregled Projekta

Projekat sprovodi JSP Termokos, javna kompanija za daljinsko grejanje u opštini Priština (Republika Kosovo), sa ciljem obezbeđivanja dodatnog kapaciteta toplotne energije za mrežu daljinskog grejanja u Prištini, proizvedenog na solarno-termalnoj osnovi.

Projekat se sastoji od dve komponente:

Komponenta 1:

- Postrojenje za solarno daljinsko grejanje (što uključuje solarne kolektore, skladište toplotne energije u zemlji, grejno postrojenje, pumpnu stanicu, sistem za nadzor i upravljanje)

Komponenta 2:

- Mreža daljinskog grejanja, kao i priključne cevi i trafostanice u zgradama

Projekat ima za cilj da obezbedi priključenje dodatnih domaćinstava, institucija i preduzeća na mrežu daljinskog grejanja JSP Termokos te da uspostavi ekonomičnije i pouzdanije snabdevanje toplotnom energijom u opštini Priština. Ukupna investicija će omogućiti JSP Termokos da snabdeva najmanje dodatnih 65 GWh/godišnje toplotne energije za opštinu Priština. *(Za tehničke detalje solarno-termalnog postrojenja, pogledajte sekciju 2.4).* Projekat će biti finansiran kroz zajmove i grantove od Nemačke vlade obezbeđene preko KfW kao i kroz kofinansiranje od EBRD i sopstveni doprinos JSP Termokos. JSP Termokos ima podršku Opštine Priština u administrativnim i političkim pitanjima.

2.2 Vremenski okvir

Faza procene izvodljivosti, projektovanja i planiranja je završena. Tenderska dokumentacija je finalizovana i očekuje se da bude objavljena do kraja 2025. godine, s tim u vezi, faza izgradnje bi trebalo da počne iza 2025. godine, dok je puštanje u rad planirano za 2028. godinu. Primarni operativni period postrojenja procenjen je na 25 do 30 godina.

2.3 Relevantnost Projekta za nacionalni zakonodavni okvir u oblasti energetike

Ovi uspostavljeni kapaciteti za obnovljivu energiju pominju se takođe u okviru Nacionalne strategije razvoja 2016–2021., koju je Vlada Republike Kosova usvojila u januaru 2016. godine, a koja obuhvata četiri prioritetne mere za razvoj energetske sektora, među kojima je i plan izgradnje novih i održivih kapaciteta za proizvodnju energije.

Nadalje, Energetska strategija Republike Kosovo 2022–2031. definiše strateški cilj unapređenja postojećih i izgradnje novih kapaciteta termalnog sistema. Vlada planira da sprovede proširenje mreže JSP Termokos u skladu sa postojećim glavnim planom za proširenje, među kojima je i budući plan izgradnje postrojenja za solarnu energiju. Postojeći sistem daljinskog grejanja u opštini Priština biće

unapređen proširenjem tehnologije kako bi do 2025. godine obuhvatio najmanje 50 MW kapaciteta za grejanje iz solarne energije.

Pokretanje mera za korišćenje solarne energije jasno će pokazati i građanima i međunarodnim finansijskim institucijama da je JSP Termokos spreman da predvodi tranziciju ka održivim izvorima energije, te da inspiriše slične inicijative u Republici Kosovo i širom Zapadnog Balkana da slede njihov primer.

2.4 Tehnički elementi

Ovom investicijom planirana je izgradnja solarnih termalnih kolektora sa približnom površinom od 63.000 m², sa skladištem u jami kapaciteta približno 380.000 m³ tečnosti.

Pored toga, apsorpciona toplotna pumpa sa pomoćnom grejnom komponentom povećaće ukupnu efikasnost sistema.

Postrojenje će biti povezano podzemnim cevovodima (a) sa postojećim cevovodom za prenos toplote od Kosova B i (b) sa postojećom mrežom daljinskog grejanja u opštini Priština:

- a) Postojeći prenosni cevovod između elektrane Kosovo B u opštini Obilić i mreže daljinskog grejanja u opštini Priština biće povezan preko granastog cevovoda „Cev za povezivanje CHP“ dužine približno 2 km.
- b) Takođe će postojati direktan cevovod od solarnog postrojenja do opštine Priština dužine približno 4,6 km.

Oba pravca cevovoda sastoje se od po dva paralelna cevovoda koji su zakopani na dubini od približno 3 metra pod zemljom. Uobičajeni prečnik po cevi mogao bi biti DN450.

2.5 Lokacija i kontekst Projekta

Investicija obuhvata izgradnju postrojenja za daljinsko grejanje lociranog na neizgrađenoj parceli u blizini Škabaja (opština Obilić) površine približno 25 hektara.

Parcela planirana za izgradnju postrojenja se nalazi neposredno uz stambeno naselje Hade-e-Re, gde je u toku izgradnja porodičnih kuća u okviru projekta preseljenja koji podržava Svetska banka, povezanog sa širenjem površinskog kopa lignita u blizini sela Hade (opština Obilić). Trenutno se parcela koristi za poljoprivredne aktivnosti, pretežno za uzgoj žitarica. Na manjem delu parcele, koji je još 2018. godine obuhvaćen urbanističkim planom naselja Hade-e-Re, nalazi se deset grobnih mesta.

Koridor od tri visokonaponska dalekovoda prolazi kroz parcelu od jugozapada ka severoistoku, razdvajajući polje kolektora od planiranog stambenog područja. Duž ovog visokonaponskog koridora takođe je planirana i izgradnja dela trase unutrašnjeg obilaznog puta u opštini Priština sa 2x1 trakom, u okviru drugog projekta EBRD-a.

Severnozapadno od obuhvata Projekta nalazi se spomen-područje Gazimestan, koje ima poseban značaj za srpsku zajednicu u Republici Kosovo i koje je deo zaštićenog kulturnog nasleđa. Ovo područje se delimično preklapa sa prirodnim rezervatom Gazimestan, koji se nalazi u neposrednoj

blizini verskog lokaliteta Bajraktarevog groba na severoistoku, izvan granica Projekta. Vlada Republike Kosova trenutno razmatra status ovog rezervata zbog utvrđenog nedostatka zaštićenih vrsta i odsustva specifičnih prirodnih karakteristika.

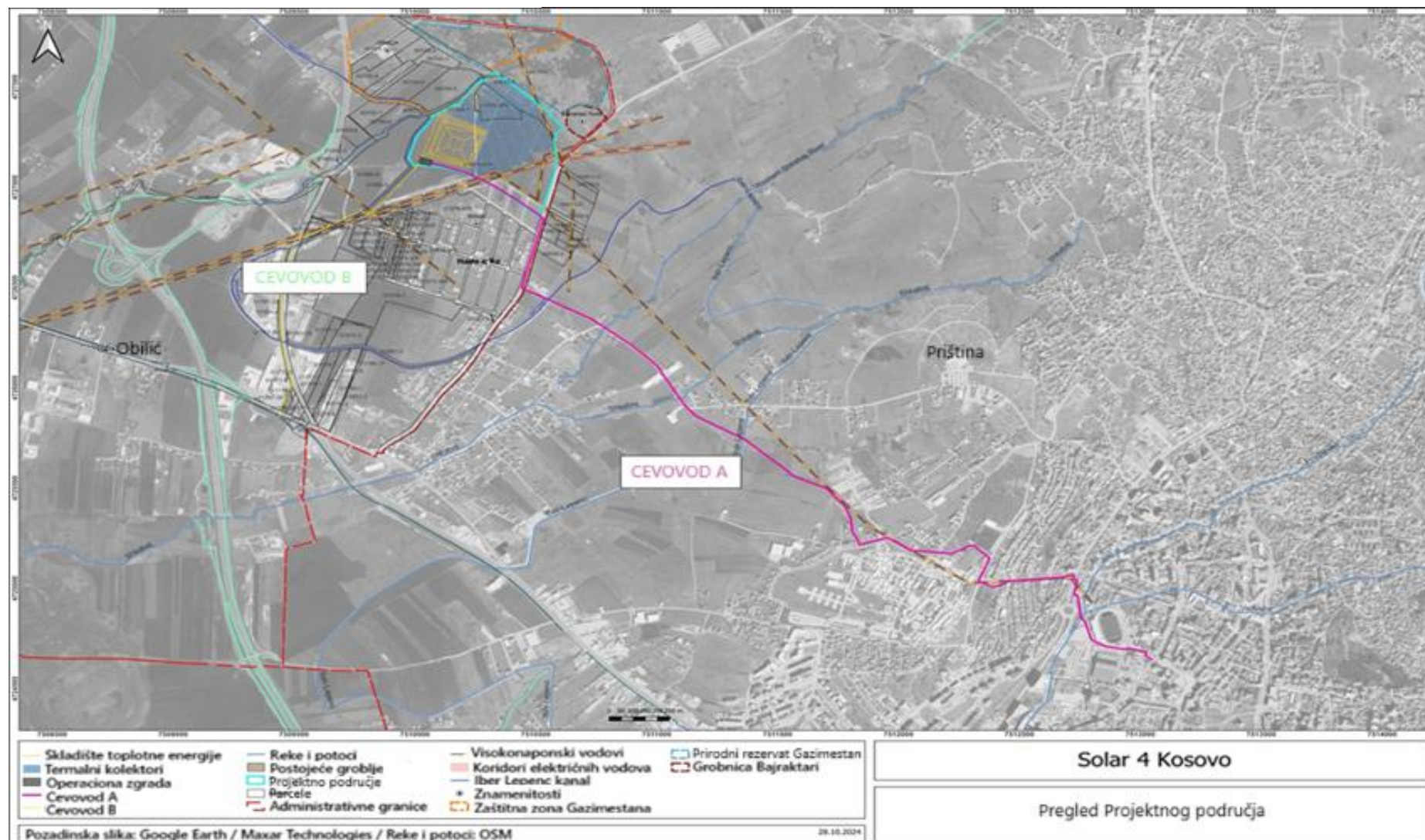
Navedeni podzemni cevovodi biće izgrađeni, makar delimično, na zemljištu u privatnoj svojini koje se koristi za poljoprivredu, kao i duž puteva i staza u javnoj svojini koje prolaze kroz prigradski kvart Arberija/Dragodan, sve do sportskog stadiona „Fadilj Vokri“ u blizini spomenika Njuborn u opštini Priština, gde će se cevovod priključiti na postojeću glavnu arteriju daljinskog grejanja.

Proširenje mreže daljinskog grejanja biće izvršeno u naseljima Lakrište, Topane, Kalabrija Darda Ekst, Kalabrija Darda, Đinaj Jug i Stara Priština, te Mahala-e-Muhadžerve.

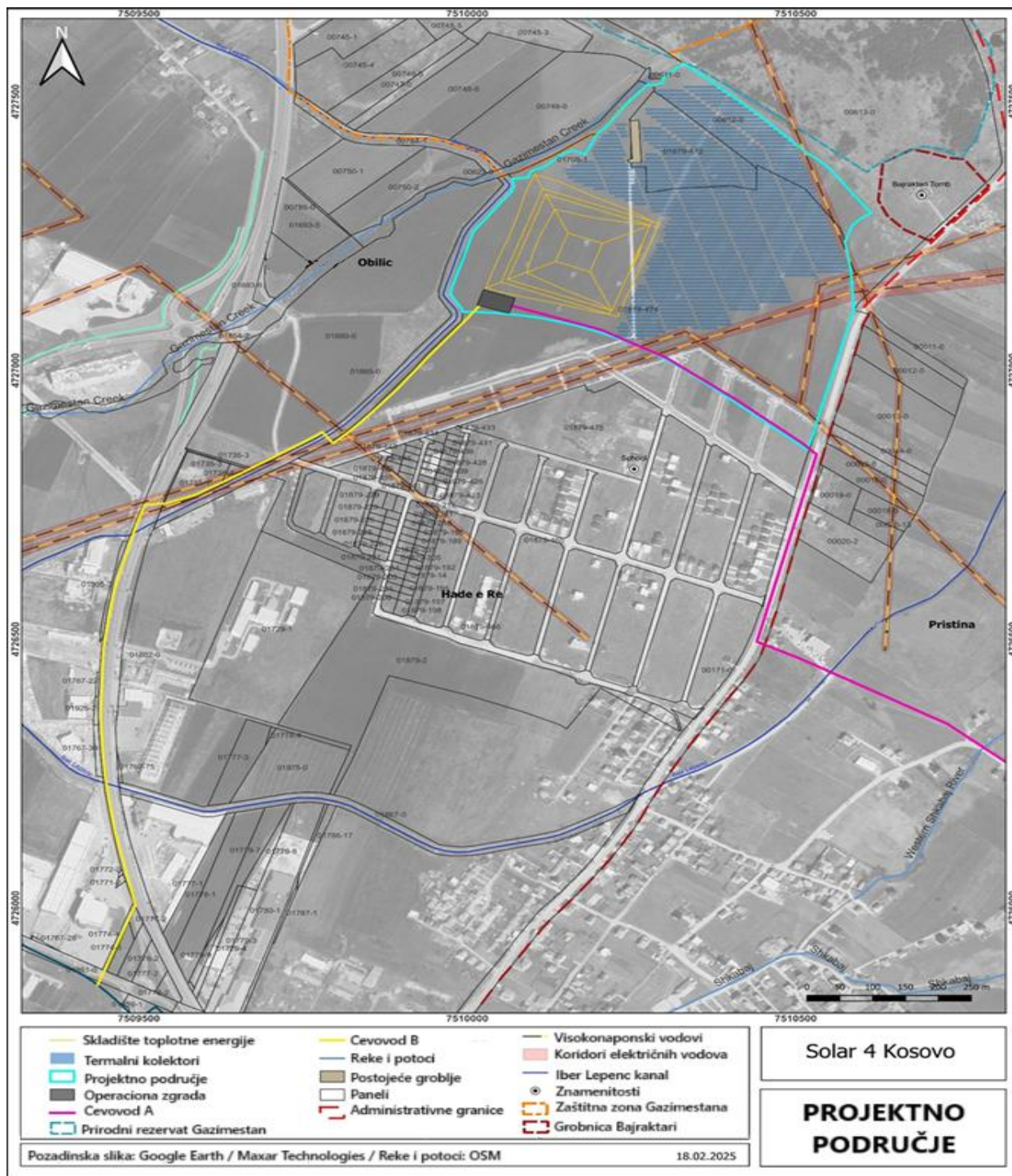
Slika 1 (aerofotografija zapadnog dela opštine Priština) prikazuje obuhvat planiranog postrojenja za daljinsko grejanje (polje kolektora označeno plavom bojom, skladište toplote žutom, operativna zgrada u smeđe-crnom bojom), mrežasto uređene puteve stambenog naselja Hade-e-Re i trase cevovoda A i cevovoda B.

Slika 2 (mapa prema studiji tehničke izvodljivosti iz jula 2022) predstavlja prikaz Projektnog područja (ljubičasta linija na Slici 1), a predviđen je u poslednjim poljoprivrednim područjima između područja Bajraktarevog groba na severu i novog stambenog područja Hade-e-Re na jugu. U blizini Projektnog područja na severu nalazi se područje spomenika Gazimestan i Bajraktarev grob, koji nisu direktno pogođeni obuhvatom Projekta. Područje je na zapadu ograničeno rovom i kanalom za navodnjavanje Ibar-Lepenac, dok na istoku graniči sa ulicama Batalioni i Atlantikut. Lokacija grobova je prikazana unutar ljubičaste linije Projektnog područja, a u zelenoj boji kao postojeća groblja na Slici 2.

Slika 1 – Mapa sa prikazom lokacije solarne elektrane

Slika 2 – Mapa Projektne lokacije (status u oktobru 2024)

3 Regulatorni zahtevi za angažovanje zainteresovanih strana

Kako bi se smanjili potencijalni negativni uticaji i rizici po životnu sredinu i društvo tokom sprovođenja Projekta, a istovremeno podstakle koristi za lokalne zajednice u zahvaćenom području, Projekat će biti realizovan u skladu sa sledećim relevantnim standardima i smernicama:

- Pozitivno zakonodavstvo Republike Kosovo;
- Međunarodni zakoni, uključujući konvencije i ugovore koje je usvojila Republika Kosovo i njihova primenljivost na Projekat;
- Smernice za održivost KfW razvojne banke⁴ i uz to:
 - **Ekološki i društveni standardi Svetske banke** (u daljem tekstu **EDS**) 1–6, 8, 10 za ESIA/Plan, EDS 5 za Otkup zemljišta, ograničenja korištenja zemljišta i prisilno preseljenje⁵;
 - Opšte smernice Svetske banke za životnu sredinu, zdravlje i bezbednost,
 - Opšte smernice za životnu sredinu, zdravlje i bezbednost za prenos i distribuciju električne energije i sve druge sektorski specifične smernice primenljive na Projekat, kao što su, na primer, one za sisteme distribucije gasa i/ili termoelektrane;
 - Smernice za uključivanje standarda i principa ljudskih prava, uključujući rodnu ravnopravnost, u predloge programa za bilateralnu nemačku tehničku i finansijsku saradnju⁶;
 - Osnovne konvencije Međunarodne organizacije rada (u daljem tekstu : ILO);
 - Okviri Evropske unije (u daljem tekstu: EU) za politiku životne sredine⁷ te socijalnu i politiku zapošljavanja.⁸
 - Kod imovinsko-pravnih pitanja u vezi sa zemljištem primenjuju se Dobrovoljne smernice o odgovornom upravljanju zemljištem, ribarstvom i šumskim resursima.⁹;
- U Politici zaštite životne sredine i društvenih aspekata iz **2019. godine**, EBRD je definisao sveobuhvatan skup specifičnih **Uslova za realizaciju** (u daljem tekstu: UR) koje projekti treba da ispune. **UR 10 (Objavljivanje podataka i angažovanje zainteresovanih strana)** naglašava važnost otvorenog, smislenog i transparentnog angažmana sa zainteresovanim stranama.
- Zahtevi iz **UR 10** EBRD-a mogu se sumirati na sledeći način:
 - Proces uključivanja zainteresovanih strana podrazumeva identifikaciju i analizu zainteresovanih strana, osmišljavanje načina uključivanja zainteresovanih strana, objavljivanje informacija, smislene konsultacije, uspostavljanje mehanizma za rešavanje pritužbi i kontinuirano izveštavanje ka relevantnim zainteresovanim stranama. Njihovo uključivanje mora početi u ranoj fazi Projekta i nastaviti se tokom celog njegovog trajanja.
 - Zajmoprimci moraju obezbediti da zainteresovane strane imaju pristup blagovremenim, relevantnim i razumljivim informacijama, i da se njihovo uključivanje sprovodi na kulturološki prikladan i inkluzivan način, bez manipulacije i prinude. Zajmoprimac će objaviti relevantne informacije o Projektu, na lokalnom

⁴ https://www.kfw-entwicklungsbank.de/PDF/Download-Center/PDF-Dokumente-Richtlinien/Nachhaltigkeitsrichtlinie_EN.pdf

⁵ <https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework>

⁶ <https://www.bmz.de/resource/blob/70448/leitfaden-pv-2013-en.pdf>

⁷ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/section/193/environment-policy>

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/section/191/social-and-employment-policy>

⁹ <http://www.fao.org/docrep/016/i2801e/i2801e.pdf>

jeziku/cima, uzimajući u obzir specifične potrebe grupa koje mogu biti različito ili nesrazmerno pogođene Projektom ili koje mogu imati specifične potrebe pri pristupanju informacijama. Tokom celog trajanja Projekta, Zajmoprimac će nastaviti da kontinuirano pruža informacije identifikovanim zainteresovanim stranama.

- Zajmoprimac će sprovesti smislene konsultacije, u zavisnosti od prirode i obima štetnih i pozitivnih rizika i uticaja Projekta i nivoa interesovanja zainteresovanih strana.
- Da bi odgovorio na zabrinutosti zainteresovanih strana u vezi sa Projektom na blagovremen način, Zajmoprimac će uspostaviti efikasan mehanizam za rešavanje pritužbi što je ranije moguće, kako bi primio i olakšao rešavanje njihovih zabrinutosti i pritužbi.
- Zajmoprimac je u obavezi da izradi i sprovede ovaj Plan, kojim se definišu načini uključivanja zainteresovanih strana, uključujući vremenski okvir, metode komunikacije, kao i informacije koje će biti objavljene i one koje se očekuju od samih zainteresovanih strana.
- Zajmoprimac će identifikovati **osobe pogođene Projektom** koje, zbog posebnih okolnosti, mogu biti u nepovoljnom položaju ili ranjive.

Dodatni detalji o ovim standardima, koji se primenjuju na ovaj Projekat, nalaze se u ažuriranom netehničkom sažetku ESIA dokumenta.

3.1 Nacionalni pravni okvir Republike Kosovo za uključivanje zainteresovanih strana

Sledeći zakoni i administrativna uputstva utvrđuju nacionalne zahteve za javno objavljivanje, komunikaciju i konsultativne aktivnosti.

- **Ustav Republike Kosovo** garantuje građanima pravo da učestvuju u donošenju odluka po pitanjima vezanim za životnu sredinu u kojoj žive.
 - **Član 41.** ovog Ustava daje građanima pravo pristupa javnim dokumentima, osim onih koji su zakonom ograničeni zbog privatnosti, bezbednosti ili poslovnih tajni.
 - **Član 53.** navodi da svako ima pravo da ga javne institucije saslušaju i da se njihovo mišljenje uzme u obzir po pitanjima koja utiču na životnu sredinu u kojoj žive. Takođe, zahteva da javne institucije u procesu donošenja odluka uzmu u obzir uticaj na životnu sredinu.
 - Na osnovu **člana 124.** Ustava, opštine imaju visok stepen lokalne samouprave i podstiču i obezbeđuju aktivno učešće svih građana u procesu donošenja odluka opštinskih organa.
- **Zakon br. 06/L-081 o pristupu javnim dokumentima** garantuje pravo svake osobe na pristup javnim dokumentima. Javne institucije su obavezne da proaktivno objavljuju sve javne dokumente koje pripreme, primaju, čuvaju ili kontrolišu u elektronskom obliku, putem objavljivanja na zvaničnoj internet stranici javnih institucija, nezavisno od zahteva osobe za pristup. Objavljivanje se vrši u elektronskom, štampanom, emitovanom ili bilo kom drugom obliku koji omogućava pristup široj javnosti.
- **Zakon br. 06/L-082 o zaštiti ličnih podataka** definiše prava, odgovornosti, principe i kaznene mere vezane za zaštitu ličnih podataka i privatnosti pojedinca. Ovaj zakon utvrđuje odgovornosti institucije zadužene za nadzor nad zakonitošću obrade podataka i pristupa

javnim dokumentima.

- **Zakon br. 02/L-37 o upotrebi jezika** reguliše upotrebu zvaničnih jezika, kao i jezika zajednica čiji maternji jezik nije zvanični jezik u institucijama Republike Kosovo i drugim javnim organizacijama i preduzećima. Daje jednak status albanskom i srpskom jeziku kao zvaničnim jezicima Republike Kosovo. Obezbeđuje pravo svim zajednicama Republike Kosovo da čuvaju, održavaju i promovišu svoj jezički identitet.

Sledeće aktivnosti uključivanja su potrebne u vezi sa procenom uticaja na životnu sredinu:

- **Zakon br. 03/L-025 o zaštiti životne sredine** nalaže obavezu centralnih i lokalnih institucija, kao i svih drugih ovlašćenih organizacija, da redovno, blagovremeno i objektivno informišu javnost o stanju životne sredine, kvalitetu životne sredine, emisijama, merama upozorenja i zagađenju koje može predstavljati pretnju po ljudski život i zdravlje. Takođe obezbeđuje učešće javnosti u procesima donošenja odluka.
- **Zakon br. 08/L-181 o proceni uticaja na životnu sredinu** obezbeđuje visok nivo zaštite životne sredine sprečavanjem štete i negativnih efekata od javnih ili privatnih projekata. Definiše pravila i procedure za identifikaciju i procenu uticaja projekata i aktivnosti na životnu sredinu, sa ciljem sprečavanja ili smanjenja negativnih efekata. Procena uticaja na životnu sredinu (PUŽS) uključuje obavezu nadležnih organa da održe javne rasprave za projekte koji zahtevaju takvu procenu. Zakon o PUŽS zahteva da Izveštaj o proceni uticaja na životnu sredinu bude predmet javne rasprave i da se rezultati ovih konsultacija uzmu u obzir pri donošenju odluke o ekološkoj saglasnosti. Pored toga, garantuje sveobuhvatan i transparentan proces donošenja odluka uspostavljanjem jasnih pravila i administrativnih procedura za dobijanje ekološke saglasnosti. Ovaj zakon je delimično usklađen sa Direktivom 2014/52/EU Evropskog parlamenta i Saveta, koja menja Direktivu 2011/92/EU o proceni uticaja na životnu sredinu određenih javnih i privatnih projekata.

Član 7. ovog zakona navodi da je PUŽS potrebna za svaki javni ili privatni projekat (naveden u Aneksu 1 ili Aneksu 2 ovog zakona) koji može imati značajne efekte na životnu sredinu zbog svoje prirode, veličine ili lokacije.

Član 16. zakona opisuje proces informisanja javnosti i učešća u PUŽS proceduri. Javnost i zainteresovane strane biće informisane putem elektronskih sredstava i javnih objava i imaće priliku da učestvuju u svim fazama PUŽS procesa. Period javnih konsultacija za izveštaj o PUŽS mora trajati najmanje trideset dana, tokom kojeg će izveštaj biti objavljen na internet stranici Ministarstva životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture Republike Kosovo (u daljem tekstu: MŽSPPI) u sekciji za javne komentare. MŽSPPI, u saradnji sa podnosiocem zahteva i opštinom u kojoj se Projekat nalazi, odgovorno je za organizovanje i planiranje javne rasprave. Podnosilac zahteva mora objaviti obaveštenje MŽSPPI-a o javnoj raspravi u štampanim ili elektronskim dnevnim novinama, na internet stranici MŽSPPI-a, kao i na internet stranici i oglasnoj tabli opštine. Sve javne rasprave biće održane u javnim institucijama u opštinama gde se Projekat sprovodi, neposredno i virtuelno. Detaljna procedura za organizovanje javnih konsultacija biće utvrđena podzakonskim aktom koji izdaje MŽSPPI.

Član 17. utvrđuje rokove za pregled i finalizaciju izveštaja o PUŽS i prateće dokumentacije. U roku od dvadeset dana od javne rasprave, komisija za PUŽS mora pregledati sve primedbe i odgovore dobijene tokom konsultacija. Ako je potrebno, komisija za PUŽS može zahtevati od

podnosioca zahteva da dopuni ili izmeni određene elemente izveštaja procene. Podnosiocu zahteva se daje trideset dana da kompletira potrebnu dokumentaciju i dodatnih deset dana da sprovede sve promene koje zahteva Komisija, nakon čega revidirani izveštaj o PUŽS mora biti dostavljen Ministarstvu.

- **Pravilo Energetske regulatorne kancelarije (u daljem tekstu: ERK) br. 03/2022 o proceduri izdavanja saglasnosti za izgradnju novih proizvodnih kapaciteta, novih sistema za prenos i distribuciju gasa, uključujući interkonektore, direktne cevovode za toplotnu energiju i direktne električne vodove i direktne cevovode za prenos prirodnog gasa** (procedura izdavanja saglasnosti za izgradnju energetskih projekata) u članu 13. propisuje da podnosilac zahteva, u roku od osam dana od podnošenja zahteva prema članovima 8. ili 10., objavi obaveštenje u dva elektronska medija. Obaveštenje treba da sažme zahtev i obavesti zainteresovane strane da mogu izraziti interes ili uložiti prigovor na Projekat u roku od osam kalendarskih dana. Obaveštenje mora sadržati elektronsku adresu podnosioca zahteva za dodatne informacije i elektronsku adresu ERK za slanje komentara. Obaveštenje je dostupno osam uzastopnih dana i objavljuje se na internet stranici ERK-a. Ako se podnesu prigovori, ERK ih dostavlja podnosiocu zahteva i objavljuje na svojoj internet stranici, uz zaštitu poverljivih podataka. Po isteku perioda javnog obaveštenja, ERK obaveštava podnosioca zahteva da je proces podnošenja završen i da počinje pregled bez uticaja na ishod evaluacije. Pristup dokumentima zahteva omogućen je u skladu sa zakonima o pristupu javnim dokumentima.

- **Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi** definiše pravni status opština, njihove odgovornosti i organizaciju.

Član 68. govori o informisanju i konsultacijama sa javnošću, te navodi da, osim obaveznih javnih sastanaka dva puta godišnje, opštine su dužne da informišu građane o svim važnim javnim planovima ili programima, kako je regulisano statutom opštine.

Član 69. predviđa da svaka zainteresovana osoba ili organizacija ima pravo da podnese peticiju opštinskoj skupštini za bilo koju stvar vezanu za odgovornosti i ovlašćenja opštine.

- **Administrativno uputstvo br. 04/2023 Ministarstva za lokalnu samoupravu** o otvorenoj upravi u opštinama ima za cilj uspostavljanje pravila koja obezbeđuju uključivanje građana i predstavničkih grupa u donošenje odluka na lokalnom nivou, transparentnost i odgovornost opštinskih vlasti. Takođe, utvrđuje pravila, principe, formate, procedure i minimalne standarde za javne konsultacije u opštinama prilikom izrade politika i podzakonskih akata u opštini. Takođe, utvrđuje obavezu opština da omoguće pristup navedenom putem virtuelnog prisustva i digitalnih tehnologija, čime se osigurava daljinsko praćenje i prenos za centralne vlasti, civilno društvo i građane.

- **Administrativno uputstvo br. 02/2019 o organizaciji, funkcionisanju i saradnji opština sa selima, naseljima i gradskim četvrtima** uspostavlja lokalne savete i predviđa saradnju između opštine i lokalnih saveta.

Ostalo relevantno zakonodavstvo koje obezbeđuje odgovarajuće konsultacije i jednak tretman pred zakonom uključuje Zakon br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije (u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije), Zakon br. 05/L-020 o rodnoj ravnopravnosti i Zakon br. 03/L-047 o zaštiti i unapređenju prava zajednica i njihovih pripadnika u Republici Kosovo.

Nadalje, Republika Kosovo nije potpisnik Arhuske konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravdi u pitanjima životne sredine. Ipak, nacionalno zakonodavstvo je u velikoj meri usklađeno sa principima ove konvencije,

integrišući većinu njenih načela u pravni okvir Republike Kosovo.

3.2 Međunarodni standardi primenjivi za uključivanje zainteresovanih strana na Projektu

Uključivanje zainteresovanih strana regulisano je sledećim međunarodnim zakonima, koji su detaljnije opisani u sledećoj tabeli (*Tabela 1*):

- Smernice za održivost KfW razvojne banke (februar 2022. godine) – Sekcija 4.9. o uključivanju zainteresovanih strana i upravljanju pritužbama u merama finansijske saradnje.
- Dokument Svetske banke Okvir za uključivanje zainteresovanih strana (u daljem tekstu: OUZS)¹⁰ stupio je na snagu 1. oktobra 2018. godine i uključuje deset EDS koji čine Smernice za zaštitu životne sredine i društvena pitanja.
- UR navedeni su u Politici zaštite životne sredine i društvenih aspekata EBRD-a iz 2019. godine.¹¹

Tabela 1 – Međunarodni propisi o uključivanju zainteresovanih strana primenjivi na Projekat

Oblast	Uputstva o održivosti KfW	OUZS	EBRD UR
Uključivanje zainteresovanih strana	Uključivanje zainteresovanih strana, npr. putem javnih rasprava, treba planirati za fazu definisanja obima procesa ESIA i za predstavljanje nacrtu ESIA dokumenta, kako bi se sprovele konsultacije sa osobama pogođenim Projektom i/ili njihovim predstavnicima, zainteresovanim stranama, udruženjima/nevladinim organizacijama (NVO). JSP Termokos je obavezan da sprovede smislen proces učešća i konsultacija koji omogućava osobama pogođenim Projektom i zainteresovanim stranama da izraze svoje stavove i brige u vezi sa rizicima Projekta, uticajima i predloženim merama za ublažavanje. Istovremeno, proces treba da omogući JSP Termokos da uzme u obzir ove stavove i reaguje na njih. U cilju transparentnosti, JSP Termokos je dužan da objavi relevantne informacije i	EDS 10 se bavi „uključivanjem zainteresovanih strana i objavljivanjem informacija“. Odredbe ovog standarda treba čitati zajedno sa ostalim relevantnim EDS standardima. Specifični zahtevi su istaknuti u nastavku: • Zajmoprimci će započeti uključivanje zainteresovanih strana što je ranije moguće, u vremenskom okviru koji omogućava smislene konsultacije sa zainteresovanim stranama u vezi sa projektnim rešenjem i održavaće takvo uključivanje tokom celog trajanja projekta. Priroda, obim i učestalost uključivanja zainteresovanih strana biće srazmerni prirodi i obimu projekta i njegovim potencijalnim rizicima i uticajima. Zajmoprimci će sprovoditi smislene konsultacije sa svim zainteresovanim stranama.	UR 10: Objavljivanje informacija i uključivanje zainteresovanih strana, prepoznaje značaj otvorene i transparentne komunikacije između Zajmoprimca, njegovih radnika, predstavnika radnika, lokalnih zajednica i lica na koje Projekat utiče, kao i, kada je prikladno, drugih zainteresovanih strana, kao suštinskog elementa dobre međunarodne prakse i društvene odgovornosti preduzeća. Takvo uključivanje je takođe način za unapređenje ekološke, društvene i ukupne održivosti Projekata. Efektivno uključivanje zajednice, prilagođeno prirodi i obimu Projekta, podstiče dobro i održivo ekološko i društveno delovanje, i može dovesti do poboljšanih finansijskih, društvenih i ekoloških rezultata, kao i većih koristi za zajednicu. Ukratko, sledeći sistem uključivanja zainteresovanih strana primenjuje se na Projekat:

¹⁰ www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards

¹¹ <https://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

Oblast	Uputstva o održivosti KfW	OUZS	EBRD UR
	netehnički sažetak o ekološkoj i društvenoj proceni mera finansijske saradnje putem odgovarajućih medijskih kanala, na pristupačnoj lokaciji i na blagovremen, kulturološki prihvatljiv način. Ceo proces treba da bude sveobuhvatan i da se sprovodi tokom svih faza mera finansijske saradnje.	Zajmoprimci će obezbediti zainteresovanim stranama blagovremene, relevantne, razumljive i dostupne informacije i konsultovati se sa njima na kulturološki prikladan način, bez manipulacije, mešanja, prinude, diskriminacije i zastrašivanja. • Proces uključivanja zainteresovanih strana obuhvatiće sledeće: (i) identifikaciju i analizu zainteresovanih strana; (ii) planiranje načina uključivanja; (iii) objavljivanje informacija; (iv) konsultacije sa zainteresovanim stranama; (v) rešavanje i odgovaranje na pritužbe; i (vi) izveštavanje zainteresovanim stranama. • Zajmoprimac će voditi i objavljivati dnevnik uključivanja zainteresovanih strana, uključujući opis konsultovanih strana, sažetak dobijenih povratnih informacija i kratko objašnjenje kako su te informacije uzete u obzir ili razloge zašto nisu. • Što je ranije moguće u okviru projekta, pre procene, Zajmoprimac će izraditi i objaviti Plan za uključivanje zainteresovanih strana koji je srazmeran prirodi i obimu aktivnosti i/ili investicije i njihovim potencijalnim rizicima. Ovaj Plan je dokument koji se ažurira; potencijalne izmene su vođene promenama u Projektu tokom njegovog	• Uključivanje zainteresovanih strana obuhvataće sledeće elemente: identifikaciju i analizu zainteresovanih strana, planiranje uključivanja, objavljivanje informacija, smislene konsultacije, sprovođenje mehanizma za rešavanje pritužbi i kontinuirano izveštavanje relevantnih strana. • Zajmoprimac će sprovoditi uključivanje zainteresovanih strana na osnovu pružanja blagovremenih, relevantnih, razumljivih i pristupačnih informacija, na smislen, efikasan, inkluzivan i kulturološki prikladan način, bez manipulacije, mešanja, prinude, zastrašivanja ili odmazde. • Uključivanje zainteresovanih strana započeće što je ranije moguće i nastaviće se tokom celog trajanja Projekta. • Priroda i učestalost uključivanja zainteresovanih strana u svim fazama Projekta biće srazmerni njegovoj prirodi i obimu, potencijalnim negativnim ekološkim ili društvenim rizicima i uticajima, kao i nivou interesovanja javnosti. • Zajmoprimci će poštovati sve relevantne zahteve nacionalnog zakonodavstva u vezi sa objavljivanjem informacija i konsultacijama, uključujući zakone koji sprovode obaveze zemlje domaćina prema međunarodnom javnom pravu. • Zajmoprimci će osigurati da se objavljuju relevantne ekološke i društvene informacije i da se sprovode smislene konsultacije sa zainteresovanim stranama projekta, te da se, kada je prikladno, povratne informacije

Oblast	Uputstva o održivosti KfW	OUZS	EBRD UR
		spvođenja. Ukoliko dođe do značajnih promena u Projektu, te izmene će biti odražene u Planu i dokument će ponovo biti objavljen.	dobijene tokom konsultacija uzmu u obzir. • Zajmoprimac će definisati jasne uloge, odgovornosti i ovlašćenja, kao i imenovati određeno osoblje zaduženo za sprovođenje i praćenje aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana.
Pritužba	JSP Termokos treba da uspostavi mehanizam za rešavanje pritužbi u okviru mera finansijske saradnje, kako bi primao i obrađivao zabrinutosti i pritužbe zaposlenih i pogođene javnosti. Postupak treba da bude kulturološki prikladan i srazmeran meri finansijske saradnje. Pritužbe, kao i način njihovog obrađivanja i rešavanja, treba dokumentovati i uključiti u izveštavanje ka KfW-u.	Prema EDS 10, Zajmoprimci takođe treba da oforme mehanizam za rešavanje pritužbi kako bi primili i olakšali rešavanje zabrinutosti i pritužbi u vezi sa ekološkim i društvenim učinkom projekta, i to na blagovremen način.	Prema UR 10, Zajmoprimci će osigurati da se na pritužbe zainteresovanih strana odgovori i da se njima adekvatno upravlja.

3.3 Usaglašenost nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim međunarodnim standardima o uključivanju zainteresovanih strana

Sledeća tabela ilustruje analizu nedostataka, odnosno način na koji su zakoni Republike Kosovo usklađeni sa relevantnim međunarodnim standardima koji se primenjuju za ovaj Projekat za uključivanje zainteresovanih strana.

Tabela 2 – Analiza nedostataka

Oblast	Nedostatak	Projektna mere
Uključivanje zainteresovanih strana	Izrada Plana za uključivanje zainteresovanih strana nije predviđena pozitivnim propisima Republike Kosovo.	Priprema Plana i njegovo kontinuirano ažuriranje u skladu sa standardima EBRD-a i KfW-a.
Pritužbe	Pozitivni propisi Republike Kosovo ne predviđaju uspostavljanje mehanizama za rešavanje pritužbi za pojedinačne projekte.	Uspostavljanje mehanizama i procedura za rešavanje pritužbi, kako je detaljno opisano u ovom Planu.

4 Plan uključivanja zainteresovanih strana

4.1. Identifikacija zainteresovanih strana

Cilj identifikacije zainteresovanih strana jeste utvrđivanje organizacija i pojedinaca koji mogu biti direktno ili indirektno, pozitivno ili negativno, pogođeni Projektom, ili koji za njega pokazuju interesovanje. Prvi korak u procesu njihovog uključivanja podrazumeva jasno definisanje ko su ti akteri, kao i razvrstavanje u odgovarajuće grupe i podgrupe. Identifikacija zainteresovanih strana biće kontinuiran proces tokom celog trajanja Projekta, zahtevajući redovno praćenje, pregled i ažuriranje.

U okviru projektnih aktivnosti koje treba sprovesti, mogu se identifikovati sledeće kategorije zainteresovanih strana:

- a) **osobe pogođene Projektom** – one koje su pogođene ili je verovatno da će biti pogođene Projektom.
- b) **ostale zainteresovane strane** – one koje mogu imati interes za Projekat i njegove komponente.
- c) **korisnici Projekta.**

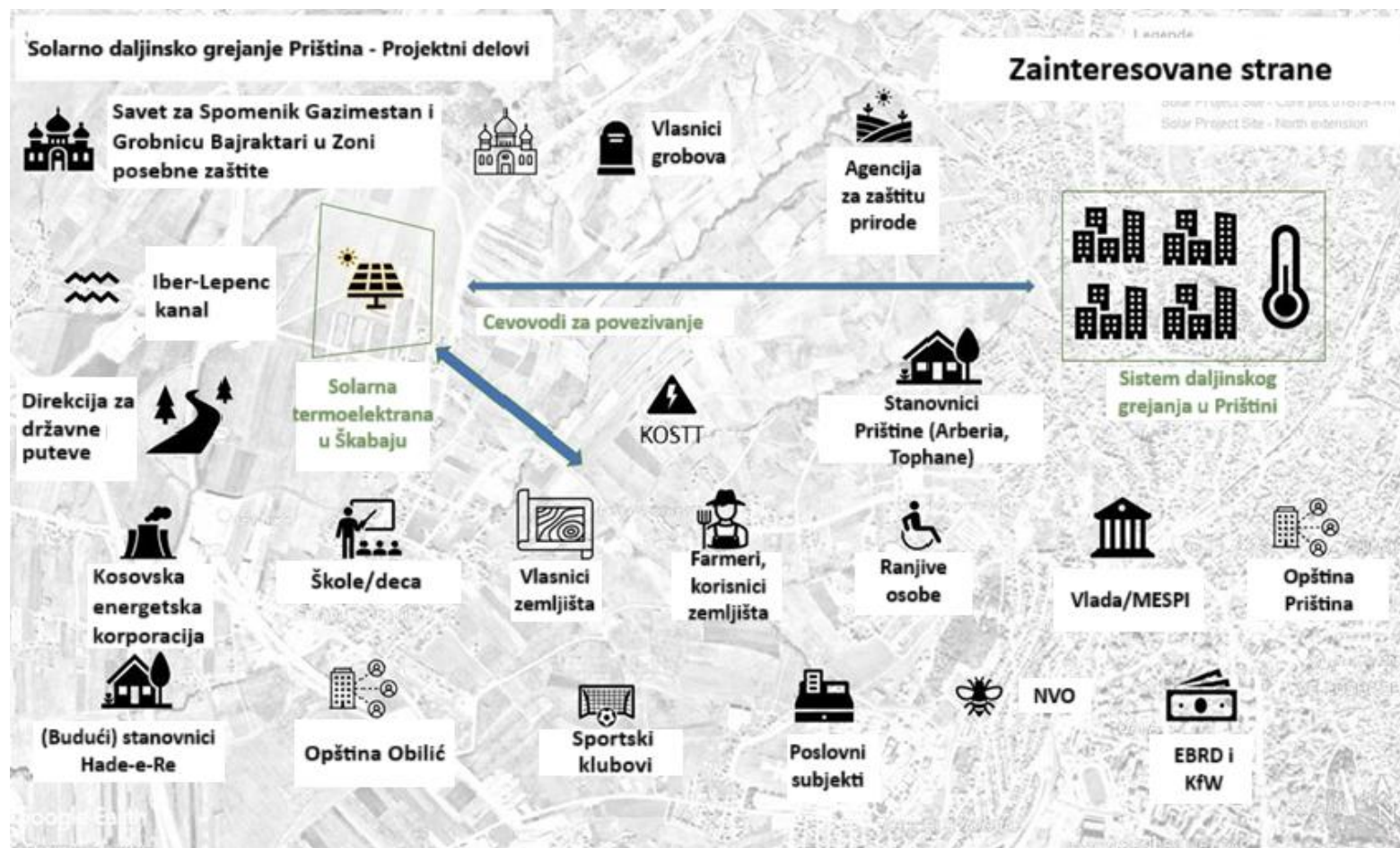
Preliminarno identifikovane zainteresovane strane (bez kategorizacije) uključuju, između ostalih: *(Prikazane su na slici 3 ispod)*:

- Opštinu Priština,
- Opštinu Obilić,
- Stanovnike naselja Škabaj (posebno raseljene članove naselja Hade-e-Re),
- Stanovnike gradskih naselja Lakrište, Topane, Kalabrija Darda Ekst, Kalabrija Darda, Ćinaj Jug i Stara Priština, Mahala-e-Muhadžerve,
- MŽSPPI,
- Savet za sprovođenje i praćenje za posebne zaštićene zone (u daljem tekstu: SSPZ); u vezi sa posebnom zaštićenom zonom Gazimestan, statutarni članovi SSPZ-a su MŽSPPI, Ministarstvo kulture, omladine i sporta, Kancelarija EU na Kosovu, Misija OEBS-a na Kosovu, Srpska Pravoslavna Crkva (u daljem tekstu: SPC), Delegacija EU,
- Predstavnike islamske zajednice,
- Stanovnike naselja Hade-e-Re čiji su članovi porodice sahranjeni na lokaciji planiranoj za izgradnju postrojenja za daljinsko grejanje,
- Vlasnike zemljišta, formalne i neformalne poljoprivrednike (u naselju Hade-e-Re u Obiliću),
- Vlasnike kuća/stanari u novim naseljima opštine Priština koja će biti snabdevena daljinskim grejanjem,
- Javne institucije i agencije (AZŽS, RCKN, itd.),
- Preduzeća duž trasa oba cevovoda,
- Subjekti koji upravljaju infrastrukturnim sistemima (javna preduzeća kao što su Operator prenosnog sistema Kosova - KOSTT, Ibar-Lepenac, Uprava za puteve),
- NVO,

- Etničke manjine – Romi, Aškalije i Egipćani,
- Srpsku pravoslavnu zajednicu.

Potencijalne ranjive grupe koje su identifikovane uključuju, između ostalih, decu, starije osobe, žene, nezaposlene i etničke manjine koje žive u blizini lokacija koje Projekat obuhvata. Više detalja je navedeno u ESIA dokumentu (sekcija 12.5. Društveno-ekonomska osnova). Područja naselja na koja će Projekat direktno ili indirektno uticati obuhvataju opštine Obilić i Priština, kao i dva obližnja naselja, Mazgit i Škabaj, smeštena na 1–2 km od planiranog mesta izgradnje Projekta. Naselje Hade-e-Re u Škabaju biće neposredno pogođeno Projektom, dok će ostali delovi Škabaja i Mazgit verovatno osetiti samo posredne posledice.

Slika 3 – Početna mapa zainteresovanih strana (status u septembru 2024.)

Identifikacija i početna kategorizacija zainteresovanih strana za Projekat obavljena je na nekoliko načina, uključujući:

- Korišćenje znanja domaćih i međunarodnih konsultanata za životnu sredinu i društvena pitanja o lokalnim prilikama;
- Povratne informacije iz konsultacija održanih sa ključnim zainteresovanim stranama;
- Istraživanje dostupnih podataka;
- Zapažanja tokom terenskih poseta lokalnim područjima u oblasti Projekta.

Tabela 3 u nastavku pruža sažetak informacija o tri široke kategorije zainteresovanih strana tokom pripreme Projekta i prema mapi Projekta.

Tabela 3 – Zainteresovane strane tokom pripreme Projekta i ESIA dokumenta

Oblast	Zainteresovane strane	Opis
Stanovnici opština Obilić i Priština, naselja Hade-e-Re (Škabaj), Mazgit, Arberija/Dragdan, Topane, Priština, Lakrište, Muhadžeret, Kalabrija	Osobe pogođene Projektom	Lokalno stanovništvo iz pogođenih opština: Vlasnici zemljišta, korisnici zemljišta i korisnici prirodnih resursa. Ranjive grupe – zajednice Roma, Aškalija i Egipćana, druge etničke manjinske grupe, žene, mladi koji nisu u radnom odnosu, ne pohađaju školu niti učestvuju u obukama, kao i ostali pojedinci ili grupe koji mogu biti naknadno prepoznati tokom realizacije Projekta. Zajednice u blizini lokacije Projekta i duž trase cevovoda u opštinama Obilić i Priština u oblastima na i oko lokacije Projekta (Hade-e-Re (Škabaj; Mazgit)), kao i duž trase konektorskih cevovoda za kombinovanu toplanu (CHP) i konektorskih cevovoda za daljinsko grejanje, a koje mogu biti pogođene uticajima saobraćaja, buke ili vizuelnim uticajem. Nivo uticaja i mere ublažavanja u svakoj fazi Projekta opisani su u ESIA dokumentu.
Republika Kosovo Opština Priština Opština Obilić	Druge zainteresovane strane pogođene Projektom	Javne institucije i agencije na centralnom i lokalnom nivou vlasti koje su bile ili će biti obavestene i konsultovane kao deo ESIA procesa: • Uključivanje sa različitim vladinim odeljenjima odgovornim za životnu sredinu, kulturu, transport, bezbednost, arheologiju i prirodne resurse tokom sprovođenja Projekta. • Uključivanja pri dobijanju informacija i/ili tokom izdavanju dozvola, • Saglasnosti i mišljenja u skladu sa lokalnim zakonodavstvom, kontrola poštovanja lokalnog zakonodavstva. Lokalne zajednice (Mazgit, Škabaj (Hade-e-re) i urbana naselja u opštini Priština - Lakrište, Topane, Kalabrija Darda lok, Gjinaj Jug i stara prištinska Mahala-e-Muhadžerve) mogu biti pogođene uticajima koji se odnose na saobraćaj, buku i promene životne sredine. Oni takođe mogu imati koristi kroz zapošljavanje i poslovne prilike. NVO (uključujući lokalne, nacionalne i međunarodne NVO, kao i druge organizacije zasnovane na lokalnoj zajednici ili religiji) i akademska zajednica mogu biti zainteresovani za raznovrsna pitanja, od zaštite prirodnog staništa Gazimestan, preko kulturnih/verskih dobara, do

Oblast	Zainteresovane strane	Opis
		potencijalnih uticaja na pitanja životne sredine. NVO obično daju prioritet identifikaciji, ublažavanju i upravljanju ekološkim i društvenim uticajima. Mediji – Novinari i drugi predstavnici medija su često zainteresovani da se stanovništvu saopštavaju jasne i transparentne informacije o Projektu. Zainteresovani su za opšte informacije o Projektu uključujući one o procesu pripreme i sprovođenja Projekta.
Aglomeracija opštine Priština	Zainteresovane strane - korisnici Projekta: pojedinci ili grupe koji će direktno ili indirektno imati korist od Projekta.	Prednosti uključuju direktan pristup solarnom toplotnom snabdevanju daljinskim grejanjem (bilo za stambenu/komercijalnu ili javnu upotrebu) u opštini Priština. Snabdevanje toplotnom energijom za druge korisnike u blizini lokacije Projekta moglo bi biti uključeno kao dodatna komponenta. Šira javnost će takođe imati koristi od Projekta kroz sveukupnu poboljšanu pouzdanost grejanja/snabdevanja električnom energijom i kroz smanjenje emisija zelenih gasova i indirektno poboljšan kvalitet vazduha. Ostali korisnici Projekta su JSP Termokos (kompanija i zaposleni) - Projekat može doneti nove mogućnosti zapošljavanja u oblasti tehničkih poslova, održavanja postrojenja i administracije, usled proširenja baze korisnika. Preduzeća i kompanije uključene u komponente Projekta (planiranje, projektovanje, izgradnja, faze rada). Opštine Priština i Obilić su indirektni korisnici. Vidi takođe PSDU dokument, poglavlje 5.4.2.

5 Program uključivanja zainteresovanih strana

5.1. Posebni zadaci tokom pripreme ESIA dokumenta

JSP Termokos namerava da pruži javnosti sve relevantne informacije i da održava otvorene i transparentne kanale komunikacije sa zainteresovanim i pogođenim akterima/stranama.

Sledeći dokumenti su dostupni na albanskom, srpskom i engleskom jeziku, i to:

- Ažurirani netehnički sažetak ESIA dokumenta;
- Ažurirani Plan, uključujući mehanizam za rešavanje pritužbi; – septembar 2024
 - verzija na albanskom jeziku
 - verzija na srpskom jeziku
 - verzija na engleskom jeziku
- Netehnički sažetak Plana za otkup imovine i obnovu sredstava za život (u daljem tekstu: POIS) i Okvira za otkup imovine i obnovu sredstava za život (u daljem tekstu: OOIS) – maj-juni 2025.

Štampane kopije ovih dokumenata biće dostupne na uvid tokom radnog vremena u prostorijama JSP Termokos (Ul. 28. novembar, 181, Priština) i obe opštine.

JSP Termokos je na svojoj internet stranici Projekta kreirao posebnu sekciju posvećenu Projektu i uključice odgovarajuće opštine Prištinu i Obilić kako bi koristile sledeće kanale za kontinuiranu i neposrednu komunikaciju sa zainteresovanim stranama:

- Zvanična internet stranica Projekta JSP Termokos: <https://solar4kosovo2.org/> i <https://termokos.org/v2/solar-4-kosovo-page/>
- Telefon, elektronska pošta, faks ili elektronska pošta adresa Kancelarije za javne informacije JSP Termokos info@termokos.org; i odgovarajuća adresa elektronske pošte solar4kosova@termokos.org
- Internet stranica za javne upite – <https://solar4kosovo2.org/#contact>
- Kancelarija JSP Termokos za odnose sa javnošću, adresa elektronske pošte: aferdita.uka@termokos.org;
- Objave na
 - zvaničnoj internet stranici Opštine Priština, <https://prishtina.rks-gov.net/sr/>
 - zvaničnoj internet stranici Opštine Obilić, <https://obiliq.rks-gov.net/sr/>

Javna obaveštenja biće takođe dostupna u medijima (putem društvenih mreža, lokalnih radio i televizijskih stanica), kao i, kada je relevantno, na oglasnim tablama u lokalnoj zajednici.

Sve dostupne informacije i dokumentacija o Projektu biće objavljeni javnosti najmanje deset dana pre održavanja sastanaka. Tokom dosadašnjih aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana primećeno je veliko učešće muškaraca i nedovoljno učešće žena. Eksperti za komunikaciju sa zainteresovanim stranama JSP Termokos (u daljem tekstu: eksperti) će u budućnosti preduzeti sve neophodne mere da obezbede jednake mogućnosti za učešće žena i drugih ranjivih grupa tokom konsultacija u okviru Projekta. Posebni sastanci u odgovarajuće vreme i na odgovarajućem mestu biće organizovani kako bi se osiguralo da proces uključivanja zainteresovanih strana bude rodno osetljiv i uzima u obzir potrebe ranjivih grupa koje treba identifikovati. Da bi se dodatno unapredila

inkluzivnost i efikasnost procesa uključivanja, biće preduzete sledeće mere:

- Saradnja sa predstavnicima lokalne zajednice, udruženjima žena i drugim društvenim organizacijama radi uključivanja žena i drugih ranjivih grupa. Ove organizacije mogu olakšati veće učešće nedovoljno zastupljenih grupa.
- Ponuda termina za sastanke koji olakšavaju prisustvo ženama i osobama sa porodičnim obavezama, poput konsultacija u večernjim časovima ili tokom vikenda.
- Obezbeđivanje usluga čuvanja dece tokom konsultacija kako bi se omogućilo većem broju žena sa decom da učestvuje.
- Osiguravanje da vizuelni materijali Projekta uključuju različitu rodnu zastupljenost, kao što su slike žena koje učestvuju u konsultacijama, itd.
- Agenda uključivanja zainteresovanih strana mora obuhvatiti interese i stavove žena i ranjivih grupa u vezi sa pitanjima kao što su voda, bezbednost, prava na zemljište, itd.
- Radi stvaranja prijatnijeg okruženja za žene, prioritet pri angažovanju će imati ženski fasilitatori, moderator i govornici tokom konsultacija.
- Organizovanje posebnih sastanaka ili konsultacija za žene u vezi sa osetljivim temama (kao što su rodno zasnovano nasilje, seksualno uznemiravanje, itd.) radi podsticanja otvorene diskusije bez straha od osude ili zastrašivanja.
- Brzo reagovanje i obaveštavanje zainteresovanih strana o sprovedenim promenama koje proizilaze iz njihovih predloga.
- Prikupljanje i analiza rodno razvrstanih podataka tokom procesa konsultacija radi praćenja zadovoljstva učesnika, identifikovanja barijera za učešće i osiguranja da se rodne nejednakosti efikasno rešavaju.

Sastanci sa predstavnicima lokalne zajednice imajuće za cilj pružanje informacija javnosti i pogođenim osobama o planiranim komponentama Projekta. Učesnici/ce će moći da iznesu svoja mišljenja i primedbe u vezi sa Projektom, kao i da predlože moguća rešenja za pokrenuta pitanja. Zaključci će biti dogovoreni tokom sastanka i zabeleženi. Za ovu svrhu koristiće se format predstavljen u **Prilogu 4**. Svi opravdani komentari i predlozi biće razmotreni i na odgovarajući način adresirani. JUP će objaviti sažet izveštaj o svim relevantnim pokrenutim pitanjima, uključujući objašnjenja za usvajanje ili odbijanje predloga.

5.2. Strategija komunikacije za uključivanje zainteresovanih strana

Tabela 4 u nastavku pruža detaljan strateški plan za uključivanje i komuniciranje sa zainteresovanim stranama, ciljevima i metodama komunikacije i uključivanja, kao i indikativnim vremenskim okvirima.

Tabela 4 – Strateški plan za uključivanje i komuniciranje sa zainteresovanim stranama

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja	Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konultacije
1	JSP Termokos/JUP (glavna je interna zainteresovana strana/korisnik Projekta i stoga centralna tačka za komunikaciju i uključivanje zainteresovanih strana)	S obzirom na svoju centralnu ulogu, JUP će: Prema spoljnim zainteresovanim stranama: • Obezbediti uspešno sprovođenje Projekta što zahteva uključivanje od rane faze Projekta. • Pružiti blagovremene informacije svim zainteresovanim stranama o planiranim aktivnostima, metodama/sredstvima uključivanja i vremenskom okviru. • Obezbediti uspostavljanje i sprovođenje mehanizma za rešavanje pritužbi te biti odgovorna za sve procese praćenja i izveštavanja. Prema internim zainteresovanim stranama: JUP pri JSP Termokos, konsultantski tim, KfW će izvestiti zainteresovane strane o: Internim kapacitetima i planovima za uspostavljanje kapaciteta za sve zahteve Projekta, posebno u vezi sa sprovođenjem Plana, politikama ljudskih resursa,	Spoljne zainteresovane strane – Alati: Plan, dokumenta o mehanizmu za rešavanje pritužbi, nacrti i finalni dokumenti OOIS-a koji će biti objavljeni, izveštaji, informativni listovi, javna obaveštenja, medijski sažetci, prezentacije. Informacije i komunikacija putem: internet stranice, društvenih mreža, korespondencije, poseta lokaciji, individualnih i javnih sastanaka sa zainteresovanim stranama/lokalnom zajednicom, radionica, lista elektronske pošte. Interne zainteresovane strane – Dokumenta, izveštaji, politike, individualni i sastanci unutar jedinice, korespondencija i evidencija, posete lokaciji. Informacije od predstavnika na terenu/na lokaciji u vezi sa sledećim: politika ljudskih resursa; interni mehanizam za rešavanje pritužbi; procedure za zdravlje i bezbednost; kodeksi ponašanja; sprovođenje mera Plana upravljanja životnom sredinom i društvenim pitanjima, OOIS, Plan i mehanizam za rešavanje pritužbi u okviru Plana.	Tokom faze sprovođenja Projekta

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja	Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konultacije
		mehanizmom za rešavanje pritužbi, procedurama za zdravlje i bezbednost, kodeksima ponašanja, standardima EDS KfW/Svetske banke i UR EBRD -a.		
2	1. Lokalno stanovništvo iz pogođenih opština i lokalne zajednice sa direktnim pristupom snabdevanju solarnom toplotnom energijom (korisnici usluga centralnog grejanja – naselje Priština Jug i drugi potencijalni korisnici – biće povezani na sistem centralnog grejanja – naselje Priština Topane). 2. Zajednice duž trase cevovoda u opštinama Obilić i Priština. 3. Lokalno stanovništvo u blizini solarne elektrane i skladišta toplotne energije planiranih za izgradnju na neuređenom	Informacije o prirodi i trajanju Projekta, potencijalnim uticajima na životnu sredinu, društvo i ekonomiju, Priprema za društveno-ekonomska istraživanja/popis u pogođenim naseljima i za utvrđivanje istraživačke strategije. Mogućnosti za aktivno učešće predstavnika zajednice u pripremi ili sprovođenja Projekta. Mehanizmi za podnošenje pritužbi.	Informisanje putem različitih obaveštenja (npr. internet stranica, društvene mreže, štampane brošure/leci). Direktno informisanje preko administrativnih službi Opštine Priština i Opštine Obilić. Direktno informisanje preko kontakt osobe ili osobe odgovorne za sprovođenje Plana. Javni sastanci u opštinskim centrima ili naseljima. Korišćenje postojećih struktura zajednice (npr. seoskih saveta i predstavnika) u metodama uključivanja zainteresovanih strana. Uzorkovana istraživanja/individualni sastanci/uključivanja virtuelnim putem sa direktno pogođenim domaćinstvima tokom društveno-ekonomskih istraživanja/popisa. Komunikacija putem oglasnih tabli (postavljenih na odgovarajućim mestima u zajednicama) i objavljivanje informacija/obaveštenja o projektu na tim tablama. Konsultacije će se sprovoditi i informacije će se generalno pripremati na albanskom i drugim lokalnim jezicima po potrebi.	1) U početku kroz istraživanja PSDU dokument (novembar 2024. godine), 2) Finalizovani izveštaj o eksproprijaciji za komponente 2 i 3 očekuje se oko marta/aprila 2025. 1–4) Informativni i konsultativni sastanci tokom cele faze sprovođenja Projekta. Informacije o Projektu (npr. (Plan), obrazac za podnošenje pritužbi) objavljene na internet stranici JSP Termokos i drugim društvenim mrežama tokom sprovođenja Projekta.

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja	Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konultacije
	zemljištu pored autoputa M2 između opština Priština i Obilić. U blizini lokacije nalaze se spomenik Gazimestan srpske pravoslavne manjine i Bajraktareva grobnica. Ovo uključuje i nedavno raseljeno stanovništvo Hade-e-Re na stambenu lokaciju južno od lokacije Projekta. 4. Formalni i neformalni korisnici zemljišta/poljoprivrednici.			
3	Osetljive grupe: • Zajednice Roma, Aškalija i Egipćana i druge etničke manjine • Žene • Mladi koji nisu u radnom odnosu, ne pohađaju školu niti učestvuju u obukama	Ranjive i marginalizovane grupe biće dodate tokom njihove identifikacije putem društveno-ekonomskog istraživanja/popisa i procesa pripreme OOIS dokumenta. Cilj je primena posebnih metoda uključivanja za potencijalno ranjive i marginalizovane grupe kako bi imale pristup informacijama o Projektu i mogle da učestvuju u procesu uključivanja. Potrebno je osigurati da takve grupe ne budu nesrazmerno pogođene Projektom i da se mogu identifikovati i primeniti specifične mere pomoći ako je	Metode će biti prilagođene za ovu grupu nakon sprovođenja društveno-ekonomskih istraživanja. Kulturno prilagođeni mehanizmi i pristupi za uključivanje žena, zajednice Roma, Aškalija i Egipćana i drugih manjina u selima koje možda ne žele da prisustvuju javnim sastancima. JUP će tražiti podršku i savete od lokalnih opština koje sarađuju sa ovim zajednicama, NVO i izabranih seoskih predstavnika, i (koliko je to moguće) koristiti postojeće metode i kanale uključivanja sa ovim grupama, kao što su fokus grupe za žene i fokus grupe za zajednicu Roma, Aškalija i	Ključni mehanizam za uključivanje ranjivih grupa/poedinaca je društveno-ekonomska anketa/popis u drugoj polovini 2025. godine

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja	Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konultacije
	Druga ranjiva lica koja mogu biti identifikovana tokom sprovođenja Projekta	potrebno. Informisanje ranjivih grupa o planiranim Projektnim aktivnostima i investicijama. Pružanje blagovremenih informacija o potrebi prilagođavanja privremenim i novim uslovima života koji proističu iz aktivnosti Projekta. Socijalna inkluzija ranjivih grupa pogođenih Projektom.	Egipćana. - Informacije objavljene na oglasnim tablama. - Saopštenja za javnost u ciljanim medijima etničkih manjina.	
4	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture	Primiti i konsultovati se o relevantnim informacijama za pripremu ESIA dokumenta, kao i za dobijanje drugih neophodnih odobrenja/mišljenja, kao što su: Pitanja u vezi sa korišćenjem zemljišta koja se mogu pojaviti: - Ekološka saglasnost - Kontrola kvaliteta izveštaja o PUŽS od strane Agencije za zaštitu životne sredine Kosova i Regionalne uprave za rečne slivove - Građevinska dozvola i upotrebna dozvola - Pitanja eksproprijacije - Uspešna realizacija Projekta	Zvanična prepiska. Neposredni sastanci. Terenske posete. Javne rasprave/sastanci.	Redovno tokom sprovođenja Projekta

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja	Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konsultacije
		Postizanje usklađenosti sa zahtevima KfW-a / međunarodnim zahtevima		
5	Lokalne samouprave (Opština Priština i Opština Obilić)	Planiranje i sprovođenje Projekta, uključujući dogovore o korišćenju zemljišta, području Projekta, priključnim cevovodima, dodeli nove parcele za groblje, premeštanju postojećih grobalja i sl. Razgovaranje i postizanje saglasnosti o najboljim metodama uključivanja zajednice kao dela Plana i sprovođenja anketa. Organizovanje javnih konsultacija. Podrška u sprovođenju društveno-ekonomskih istraživanja i uključivanja sa lokalnim zajednicama, uključujući osetljive i marginalizovane grupe.	Zvanična prepiska i redovni sastanci radi informisanja. Poziv predstavnicima opštine na javne sastanke i njihovo redovno informisanje o sastancima sa članovima zajednice, vlasnicima zemljišta, preduzećima, osetljivim grupama itd. Komunikacija putem oglasnih tabli (postavljenih u centrima opština, određenim naseljima i javnim prostorima).	Ankete; tokom sprovođenja Projekta
6	Savet za nadzor sprovođenja (Savet)	Sastav Saveta: 1) MŽSPPI, 2) Ministarstvo kulture, omladine i sporta, 3) Kancelarija EU na Kosovu, 4) OEBS i 5) SPC. Redovno informisati statutarne članove Saveta, posebno SPC, kao i predstavnike islamske zajednice, u vezi sa granicama zaštićene zone Gazimestan i obuhvatom Projekta.	Zvanična prepiska i sastanci	Na osnovu pojašnjenja granica/obuhvata Projekta (februar 2025).
7	Druge relevantne institucije: ministarstva,	Konsultacije sa nadležnim državnim organima u vezi sa aktivnostima	Pojedinačni konsultativni sastanci	Po potrebi u narednim fazama Projekta

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja		Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konultacije
	agencije i javne ustanove	Projekta (pružioci podataka i validacija podataka) u okviru ESIA procesa - Izveštavanje u skladu sa zahtevima nacionalnog zakonodavstva - Obezbeđivanje efikasnog učešća svih zainteresovanih strana tokom celog trajanja Projekta	- Javne konsultacije. Objavljivanje dokumenata i povratnih informacija po potrebi - Saopštenja za medije Direktna komunikacija (sastanci, razmena elektronske pošte i zvanične prepiske)		
	Ministarstvo unutrašnjih poslova	- Pribavljanje saglasnosti Policije Republike Kosovo na plan upravljanja saobraćajem - Saglasnost Agencije za upravljanje vanrednim situacijama	Direktna komunikacija (sastanci, razmena elektronske pošte i zvanične prepiske u pogledu pribavljanja saglasnosti)		Tokom faze konstrukcije
	Ministarstvo odbrane	Saglasnost o uslovima Centra za uklanjanje mina	Direktna komunikacija (sastanci, razmena elektronske pošte i zvanične prepiske u pogledu pribavljanja saglasnosti)		Procedura koja može biti potrebna pre ili za vreme početka građevinskih radova u vezi sa neeksplozivnom municijom
	Institut za zaštitu spomenika Republike Kosovo	Saglasnost pre izgradnje	Direktna komunikacija (sastanci, razmena elektronske pošte i zvanične prepiske u pogledu pribavljanja saglasnosti)	U fazi pred izgradnju	
	Arheološki institut Republike Kosovo	Saglasnost pre izgradnje	Direktna komunikacija (sastanci, razmena elektronske pošte i zvanične prepiske u pogledu pribavljanja saglasnosti)		U fazi pred izgradnju
8	Zainteresovane NVO Napomena: Sve organizacije zainteresovane za Projekat mogu poslati svoje kontakt podatke JUP-u kako bi bile	Pružanje pravovremenih informacija; komunikacija i konsultacije kako bi se projektne aktivnosti prilagodile potrebama lokalnih zajednica, marginalizovanih i ranjivih grupa iz lokalnog okruženja.	- Javne konsultacije i individualni konsultativni sastanci po potrebi - Direktna komunikacija putem elektronske pošte - Mediji/ saopštenja za javnost/ društvene mreže		Tokom prezentacije Projekta. Tokom sprovođenja Projekta.

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metodi komunikacije i uključivanja	Predviđeni vremenski okvir za uključivanje/konsultacije
	uključene u Tabelu NVO date u Prilogu 5 ovog Plana i direktno obavешtene o događajima na Projektu.	Informisanje nacionalnih i lokalnih NVO o projektnim aktivnostima i primanje povratnih informacija o objavljenim dokumentima	Informacije o Projektu	

5.2.1. Strategija komunikacije tokom faze izgradnje

U toku faze izgradnje, fokus će biti na smanjenju negativnih uticaja Projekta na zdravlje i sigurnost lokalne zajednice, nadgledanju izvođača radova, rešavanju pritužbi i ublažavanju poteškoća izazvanih gradnjom, kao što su buka i saobraćajne gužve.

JSP Termokos će pratiti i garantovati da izvođači izrade plan za odnose sa zajednicom i informisanje, koji uključuje jasne procedure za saradnju sa zainteresovanim stranama i prikupljanje njihovih mišljenja i predloga u vezi sa pitanjima iz oblasti građenja. Povratne informacije o aktivnostima izgradnje, uključujući sugestije u vezi projektnog rešenja ili pitanja pristupačnosti, biće razmatrane prema utvrđenoj proceduri uz nadzor JSP Termokos.

Tabela 5 – Faza izgradnje: Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metode komunikacije i uključivanja	Predviđeno vremensko trajanje uključivanja/konsultacija
1	Sve pogođene oblasti/zajednice i zainteresovane strane	Objavljivanje informacija o: - Cilju i vrsti građevinskih aktivnosti - Rano obavешtenje o datumu početka, rasporedu i trajanju izgradnje - Potencijalnim efektima, zdravstvene i bezbednosne mere/mehanizmi	- Kontakt osoba dostupna na gradilištu tokom radova, a njeni kontakt podaci istaknuti na vidnom mestu na ulazu u lokaciju - Znakovi upozorenja koji se postavljaju pre početka građevinskih aktivnosti, uključujući direktan kontakt broj nadzornika izgradnje, redovne posete gradilištu, - Godišnji izveštaji o monitoringu životne sredine i društva - Mehanizam za rešavanje pritužbi i kutije za sugestije koje se nalaze na gradilištima	Sve pogođene oblasti/zajednice i zainteresovane strane

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metode komunikacije i uključivanja	Predviđeno vremensko trajanje uključivanja/konsultacija
			- Postavljanje banera u javnim zgradama, površinama i gradilištima - Internet stranica Projekta - Internet stranica opštine	
2	Sve pogođene oblasti/zajednice i zainteresovane strane; lokalne samouprave, institucije vlasti, lokalni biznisi	- Obaveštenje o bilo kakvim smetnjama u transportu. - Najava građevinskih aktivnosti poput zatvaranja puteva, uticaja na kretanja pešaka i sl. - Obaveštavanje javnih subjekata zaduženih za pružanje usluga kako bi bili upoznati sa gustim saobraćajem ili građevinskim zonama. - Informacije o aktivnostima koje mogu izazvati lokalne smetnje, kao što su građevinska buka i vibracije	- Informativni baneri postavljeni na gradilištima - Postavljanje saobraćajnih znakova i upozorenja u vezi sa građevinskim radovima, uključujući i jasno istaknut kontakt telefon nadzornog inženjera na terenu - Korišćenje društvenih medija za dostizanje ciljanih oblasti - Korišćenje lokalnih medija kao što su radio, TV, novine itd. - Baneri za prikaz rasporeda izgradnje, zatvaranja puteva i mera koje treba razmotriti - Zgrade u javnoj ili privatnoj svojini, gradilišta i opštinske zgrade - Mehanizam za rešavanje pritužbi – kutije za povratne informacije/pritužbe - Praćenje buke/saobraćaja i rešavanje povezanih slučajeva pritužbi putem prikupljanja povratnih informacija od podnosioca pritužbi	Sve pogođene oblasti/zajednice i zainteresovane strane; lokalne samouprave, institucije javne vlasti, lokalni biznisi
3	Sve Projektom pogođene oblasti, zainteresovane strane i radnici na Projektu	Mehanizam za prikupljanje povratnih informacija i pritužbi za JSP Termokos i druge izvođače (podizvođače) podrazumeva: - Obuku o postupku rešavanja pritužbi: - Proces rešavanja pritužbi (uključujući odgovor na pitanja bezbednosti, izgradnje ili problem sa izvođačem)	Objaviti informacije o mehanizmu za rešavanje pritužbi putem: - Internet stranica Projekta, baneri Projekta, leci - Direktnih telefonskih poziva, elektronske pošte i sastanaka uživo, posete internet stranicama.	Sve Projektom pogođene oblasti, zainteresovane strane i radnici na Projektu

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metode komunikacije i uključivanja	Predviđeno vremensko trajanje uključivanja/konsultacija
		- Obezbeđivanje obuke o politici Izvođača (zaposleni i izvođači) o poštovanju i odgovarajućem ponašanju prema zajednicama - Osigurati da izvođači imaju uspostavljene mehanizme za rešavanje pritužbi		
4	Sve pogođene oblasti	Obezbeđeno od strane JSP Termokos: • timovi izvođača zaduženi za ugovaranje, javne nabavke i ljudske resurse • Prakse i planovi zapošljavanja i javnih nabavki, • Zapošljavanje lokalnih radnika • Zdravlje i bezbednost na radu • Politike zapošljavanja zaposlenih iz pogođenih područja, uključujući ugrožene grupe • Javna nabavka opreme i usluga	Internet stranica JSP Termokos , izvođača, opština, kontakti sa lokalnim biroima za zapošljavanje Novine Baneri/leci u pogođenim područjima	Sve pogođene oblasti
5	Sve pogođene oblasti/zajednice	Priprema, sprovođenje i informisanje mesne zajednice o: • Mehanizmu za rešavanje pritužbi • Planu zdravlja i bezbednosti zajednice • Planovima javnih nabavki • Planu upravljanja saobraćajem	Internet stranica JSP Termokos i ugovorne strane, masovni mediji, lokalne oglasne table u pogođenim područjima i prostorijama opština.	Sve pogođene oblasti/zajednice

5.2.2. Strategija komunikacije tokom operativne faze

Uključivanje zainteresovanih strana u operativnoj fazi ima za cilj da informiše javnost o potencijalnim operativnim efektima i obezbedi sposobnost JSP Termokos za uspešno sprovođenje Plana.

Tabela 6 – Operativna faza: Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana

Broj	Prepoznata zainteresovana strana	Cilj komunikacije	Metode komunikacije i uključivanja	Predviđeno vremensko trajanje uključivanja/konsultacija
1	Sve pogođene oblasti/zajednice i zainteresovane strane	- Ažurirati i sprovesti Plan, mehanizam za rešavanje pritužbi, Plan zaštite životne sredine, zdravlja i bezbednosti - Objaviti godišnji izveštaj o monitoringu životne sredine i društva	- Objavljivanje ažuriranih dokumenata koje će se deliti putem internet stranice/društvenih medija, a štampane kopije će biti dostupne u opštinskim kancelarijama i kancelariji JSP Termokos. - Ažuriranje Plana	Sve pogođene oblasti/zajednice i zainteresovane strane

5.3. Raniya ukljućivanja zainteresovanih strana i konsultacijske aktivnosti

Sažetak konsultacija i aktivnosti individualnog ukljućivanja preduzetih tokom drugog ažuriranja ESIA paketa u 2024. godine i ranoj fazi izrade ESIA dokumenta (početna faza novembar 2021. – maj 2022. godine) dat je u tabeli 7 ispod.

Tabela 7 – Aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana tokom faze pripreme ESIA dokumenta

Datum	Vrsta uključivanja/konsultacija	Zainteresovana strana	Mesto	Cilj uključivanja/konsultacija
23/10/2024	Sastanak	JSP Termokos MŽSPPI ENOVA CES	MŽSPPI	Uslovi izgradnje, ekološka saglasnost/dozvola itd.
01/08/2024	Društveno-ekonomski istraživanje	Osobe pogođene Projektom	Opština Obilić	Osobe pogođene projektom, društveno-ekonomsko istraživanje
29/03/2024	Sastanak	KOSTT	/	Sastanak u vezi raščićavanja zemljišta oko lokacije dalekovoda
14-16/02/2024	Obilazak terena konsultanta za sprovođenje Projekta	Osobe pogođene Projektom Opština Priština Opština Obilić	Opštine Priština i Obilić	Obilazak projektnih lokacija
21/06/2022 22/06/2022	Sastanak	Javnost	Škola Diturija, Škabaj	Obavestiti javnost o pripremi ESIA dokumenta i ovog Plana
18/05/2022	Konsultacije	Opština Priština, Direkcija za katastarske poslove	Prostorije Opštine Priština	Obavestiti Opštinu Priština o proceduri izrade ESIA dokumenta Pronaći rešenje za objavljivanje katastarskih podataka duž preliminarne trase cevovoda Zahtev za imenovanje odgovornog lica za komunikaciju u vezi sa Projektom Informisati o statusu Memoranduma o saradnji između Opštine Priština i Opštine Obilić.
04/05/2022	Sastanak	Direktor Regionalnog centra za kulturno	Prostorije Regionalnog centra za	Svrha sastanka je bila dvostruka:

Datum	Vrsta uključivanja/konsultacija	Zainteresovana strana	Mesto	Cilj ukućivanja/konsultacija
		nasleđe opštine Priština	kulturno nasleđe opštine Priština	1. informisati Regionalni centar za kulturno nasleđe Prištine o rezultatima Projekta i predviđenim aktivnostima i videti da li postoji potreba da budu informisani i/ili uključeni na redovnoj osnovi o projektnim aktivnostima; 2. dati sve relevantne podatke potrebne za završetak PSDU dokumenta predložene mere za ublažavanje svih mogućih uticaja na spomenike kulturnog nasleđa.
22/04/2022	Saopštenje ka javnosti o početku procesa društveno-ekonomskog istraživanja	Javnost	Na internet stranici JSP Termokos Baneri na javnim površinama	Najava o sprovođenju društveno-ekonomskog istraživanja putem internet stranice/brošura https://solar4kosovo2.org/#news na tri jezika (engleski, albanski i srpski),
21/03/2022 22/03/2022	Sastanci	JSP Termokos, MŽSPPI, Opština Obilić, tim projekta „Ring Road“, Opština Priština, konsultantski tim za izradu ESIA dokumenta	Opština Obilić	Razgovarati o pitanjima tekućih građevinskih radova koji su u koliziji sa projektnim područjem. Razgovarati o pitanjima vlasništva nad zemljištem i mogućim pogođenim osobama/institucijama (kao što su vlasnici parcela u blizini grobnice), diskusija o uklanjanju postojećeg groblja Hade-e-Re (njih deset, ali i onih koja bi se mogla izgraditi u budućnosti) i traženje nove lokacije za njih i džamiju; razgovarati o planovima i odgovornostima za organizovanje javne debate sa građanima Hade-e-Re kako bi ih obavestili o novoj odluci.
15/03/2022	Sastanak	JSP Termokos, MŽSPPI, Opština Obilić, Opština Priština, konsultantski	Opština Obilić	Kratak opis namene i tehničkih karakteristika Projekta. Razgovarati o pitanjima između strana koja

Datum	Vrsta uključivanja/konsultacija	Zainteresovana strana	Mesto	Cilj uključivanja/konsultacija
		tim za izradu ESIA dokumenta		bi omogućila izradu studije za Projekat. Razgovarati o vlasništvu projektnih parcela između MŽSPPI i dve opštine.
14/03/2022	Uključivanje	Osobe pogođene Projektom / Raseljeno lice	Hade-e-Re, vlasnik kuće, smeštene na krajnjem severu, nasuprot sportskog terena	Ishodovati odobrenje za postavljanje i zaštitu tri posude za uzorkovanje prašine.
15/23/25 februar 2022	Prepiska/pisma	JSP Termokos prema opštinama Priština i Obilić		Zahtev za katastarske informacije za lokaciju projekta i cevovode.
08/02/2022	Sastanak	Institut za zaštitu prirode	Institut za zaštitu prirode	Prikupljanje informacija o statusu zaštićenog područja Gazimestana.
19/01/2022	Sastanak	MŽSPPI i konsultantski tim za izradu ESIA dokumenta	MŽSPPI	Sastanak sa Odeljenjem za eksproprijaciju radi dobijanja informacija o Urbanističkom regulacionom planu Hade-e-Re.
09/11/2021	Uključivanje	Osobe pogođene Projektom, korisnici poljoprivrednog zemljišta na lokaciji Projekta	Mazgit	Odobreno izvođenje geotehničkog bušenja i probnog iskopa jame.

5.4. Druge aktivnosti Plana tokom pripreme ESIA dokumenta

U pogledu uključivanja zainteresovanih strana, aktivnosti Plana od maja 2022. do septembra 2022. godine sažete su u tabeli 8.

Tabela 8 – Uključivanje zainteresovanih strana– Pregled tekućih i planiranih aktivnosti

Faza	Cilj uključivanja	Aktivnosti ¹²	Informacije za deljenje i načini njihovog deljenja	Očekivani rezultati	Planirani vremenski okvir
Uključivanje zainteresovanih strana tokom izrade ESIA dokumenta	Cilj je diskusija o aspektima i uticajima koji će biti obrađeni i analizirani u ESIA dokumentu Zainteresovane strane se informišu i konsultuju o rešenju i lokaciji Projekta, a s ciljem razumevanja njihovih stavova i mišljenja. Zainteresovane strane se konsultuju kako bi se potvrdili relevantni ekološki, društveno-ekonomski i kulturnoistorijski podaci. Takođe ih se konsultuje o najboljim načinima uključivanja tokom pripreme ESIA dokumenta, a što se ogleda u ovom Planu. Zainteresovane strane mogu da komentarišu ESIA dokument i mere za ublažavanje i upravljanje uticajima i rizicima, te da daju svoje mišljenje o dokumentima.	Kroz različite forme: Sastanci sa zainteresovanim stranama i objedinjeni grupni sastanci sa svim zainteresovanim grupama Zbog stalnih bezbednosnih zabrinutosti vezanih za pandemiju COVID 19, modaliteti konsultacija su prilagođeni korištenju društvenih mreža za razmenu komunikacije, kao što su elektronska pošta, alati za sastanke poput Majkrosoft tims (eng. <i>Microsoft Teams</i>), Zum (eng. <i>Zoom</i>) itd. te, kada je to prikladno, sastanci uživo.	JSP Termokos i uz podršku konsultantskog tima • Preliminarna ESIA studija • Netehnički sažetak • Ovaj Plan - objavljen posredstvom internet stranice https://solar4kosovo2.org/ i štampane kopije da se pošalju zainteresovanim stranama za koje se utvrdi da su potencijalno pogođene Projektom ili imaju interes za njega. Obavestiti na albanskom i srpskom, te ako je potrebno na turskom jeziku, lokalne i nacionalne novine kako bi javnost znala kako može pristupiti izveštaju i ostaviti komentare.	Mišljenje zainteresovanih strana u vezi sa ekološkim i društvenim aspektima koje treba da adresira nosilac Projekta, kao i eventualna potreba za uključivanjem dodatnih pitanja. Zainteresovanim stranama je pružena prilika da iznesu svoja mišljenja o planovima za buduće aktivnosti uključivanja, odnoseći se i na njihove eventualne želje u pogledu metoda, materijala i rasporeda.	Sažetak Projekta i Plan – april 2022. godine Info sesije o Projektu u opštini Priština (jul 2022. godine) i opštini Obilić nakon potpisivanja Memoranduma o saradnji ESIA - objavljen tehnički sažetak za 30 dana u četvrtom kvartalu 2022. godine

¹² Više detalja (komunikacija i metode uključivanja po grupama zainteresovanih strana) biće objavljeno u sledećem ažuriranju Plana.

Faza	Cilj uključivanja	Aktivnosti ¹²	Informacije za deljenje i načini njihovog deljenja	Očekivani rezultati	Planirani vremenski okvir
Uključivanje zainteresovanih strana tokom izrade PSDU	1. Interni zainteresovani akteri su informisani i konsultovani u vezi sa Projektnim rešenjem i glavnim komponentama PSDU, te će im biti pružena prilika da iznesu svoja mišljenja, zabrinutosti i sugestije. 2. Osobe pogođene Projektom, pogođene zajednice i šira javnost su informisani o svrsi, važnosti, prirodi i vremenskom okviru istraživanja. 3. Zainteresovane strane su blagovremeno obavestene o glavnim nalazima PSDU.	1. Pripremljene ankete su podeljene sa internim zainteresovanim stranama (posebno opštinama Obilić i Priština) i od njih se traži da daju svoje komentare u određenom vremenskom okviru. 2. Javno obaveštenje o studiji: Dve nedelje pre početka terenskog rada, ankete će biti objavljene putem različitih kanala i na različitim mestima. 3. Sastanak sa internim zainteresovanim stranama na kojem će biti razmenjeni i predstavljeni ključni nalazi PSDU.	1. Ankete su podeljene sa internim zainteresovanim stranama putem elektronske pošte. Zainteresovanim stranama dato je sedam radnih dana da pregledaju i dostave komentare u vezi sa sadržajem ankete. Ako se smatra izvodljivim, takođe bi se mogao organizovati sastanak kako bi se razgovaralo o i finalizirale sve promene koje bi mogle da se pojave tokom perioda pregleda. 2. Obaveštenja o istraživanju sadrže najmanje sledeće podatke: – Naziv i kontakt informacije organizacije koja sprovodi anketu (tj. JSP Termokos); – Informacije o poverljivosti i kako će se koristiti prikupljeni podaci; – Trajanje istraživanja; – Kratak opis svrhe i značaja studije; - Uputstva o tome kako će se istraživanje sprovesti i kada. – Alati za objavljivanje informacija koji će se koristiti uključuju: • Distribuciju štampanih informativnih materijala kao što su	1. Zainteresovanim stranama se pruža mogućnost da pregledaju i predlože sve izmene istraživanja pre nego što budu javno objavljene i pre početka terenskog rada. 2. Osobe pogođene Projektom i opšta populacija su informisani o svrsi, važnosti i prirodi istraživanja i razumeju zašto je njihovo učešće važno. 3. Zainteresovane strane su blagovremeno informisane o nalazima istraživanja i kako će se ti nalazi dalje koristiti u svrhe vezane za Projekat.	April 2022. godine – Počinje dve nedelje pre početka rada na terenu Maj 2022. godine – Prikupljanje podataka iz ankete Jun 2022. godine – Istraživanje je završeno Jul 2022. – septembar 2022. godine – Analiza Oktobar 2022. godine - Izveštaj pripremljen

Faza	Cilj uključivanja	Aktivnosti ¹²	Informacije za deljenje i načini njihovog deljenja	Očekivani rezultati	Planirani vremenski okvir
			leci, brošure i informativni listovi, prilagođeni lokalnom jeziku i nivou pismenosti • Plakati i/ili oglasne table postavljene na vidljivim i lako dostupnim mestima koja redovno posećuje lokalno stanovništvo, uključujući prometne ulice, zgrade lokalne administracije, prodavnice, škole, kulturne i sportske centre, pošte, parkove i slično. • Ključne informacije objavljene na zvaničnim internet stranicama opština Priština i Obilić, relevantnih ministarstava i JSP Termokos • Medijska saopštenja putem štampanih, radio i nacionalnih TV oglasa • Objave na društvenim mrežama (Fejzbuk (eng. <i>Facebook</i>), Instagram, Jutjub (eng. <i>Youtube</i>) stranice Opštine Priština i Opštine Obilić, relevantna ministarstva i JSP Termokos) • Usmene informativne sesije s odabranim zajednicama • Usmena komunikacija uz pomoć NVO i mreže zajednica • Prezentacija sa ključnim nalazima istraživanja biće pripremljena i predstavljena na internom sastanku zainteresovanih strana.		

Faza	Cilj uključivanja	Aktivnosti ¹²	Informacije za deljenje i načini njihovog deljenja	Očekivani rezultati	Planirani vremenski okvir
Uključivanje pri izradi ESIA dokumenta	Konsultacije o studiji se sprovede kako bi se prezentirali njeni rezultati i obezbedilo zainteresovanim stranama da se uvere da su pitanja o kojima se razgovaralo na sastancima o preliminarom ESIA dokumentu, obrađeni u studiji.	- Održan je sastanak. Sastanku prisustvuju predstavnici svih zainteresovanih strana, a minimalno oni koji su učestvovali na početnim sastancima i konsultacijama. - Objavljivanje ESIA dokumenta radi uvida i komentara Javno saopštenje o objavljivanju ESIA dokumenta i periodu za dostavljanje komentara - Sastanci sa zainteresovanim stranama, uključujući sastanke sa zajednicom kada je to relevantno - Prikupljanje mišljenja zainteresovanih strana o ESIA dokumentu i planiranim merama	JSP Termokos i uz podršku konsultantskog tima: Nacrt ESIA dokumenta Rezultati studije i prezentacija mera ublažavanja biće predstavljeni Ažuriran Plan	Mišljenje zainteresovanih strana o ekološkim i društvenim aspektima treba da bude razmotreno od strane predlagača Projekta, kao i da se utvrdi da li postoji potreba da se obrade dodatni aspekti. Identifikovati potencijalne aktivnosti koje je potrebno preduzeti radi finalizacije studije.	Objava dokumenta u trajanju od trideset dana u četvrtom kvartalu 2022. godine Plan uključivanja zainteresovanih strana, verzija 8, objavljen u oktobru 2022. godine na internet stranici na engleskom, albanskom i srpskom jeziku Komentari sa javnih sastanaka o nacrtu ESIA dokumenta su deo ovog Plana

Faza	Cilj uključivanja	Aktivnosti ¹²	Informacije za deljenje i načini njihovog deljenja	Očekivani rezultati	Planirani vremenski okvir
		ublažavanja i unapređenja. • Odgovoriti na sve primljene komentare.			

5.4.1. ESIA dokument

Pri izradi **ESIA dokumenta**, rad na terenu i prikupljanje podataka obuhvatili su komunikaciju i konsultacije sa relevantnim institucijama, lokalnim zajednicama i pojedincima, procenu različitih uticaja i mere ublažavanja, pripremu analize nedostataka u pogledu nacionalnog zakonodavnog i regulatornog okvira u poređenju sa standardima zajmodavca i međunarodnim standardima (kao što je opisano u Poglavlju 2 ovog dokumenta)¹³ koji predstavljaju osnovu za izradu ESIA dokumenta. Ove aktivnosti su detaljno opisane u samom ESIA dokumentu, kao i u Tabeli 4 iznad.

- **Zvanično pismo je poslato 19. avgusta 2022. godine Sekretarijatu SSPZ-a Republike Kosovo** (za statutarne članove SSPZ-a, naročito SPC, kao i predstavnike Islamske zajednice, u vezi sa Specijalnom zaštićenom zonom Gazimestan), u kojem je predstavljen pregled Projekta i njegovog uticaja, kao i pozivnica SSPZ-u da uspostavi dugoročnu liniju komunikacije sa JSP Termokos

Proces izveštavanja u okviru ESIA dokumenta obuhvata objavljivanje i konsultacije u vezi sa ovim dokumentom, u skladu sa standardima i smernicama finansijskih i lokalnih institucija. Druga relevantna ekološka i društvena dokumentacija biće javno dostupna nakon usvajanja nacрта ESIA dokumenta.

5.4.1.1. Javni sastanci za pripremu ESIA dokumenta

Dana 21. i 22. jula 2022. godine održana su dva javna sastanka — prvi u Osnovnoj školi „Dituria“ u Škabaju dana 21. jula, sa osamnaest učesnika koji su predstavljali područja Škabaj, Hade-e-Re i Arberija, te drugi dana 22. jula u Osnovnoj školi „Meto Bajraktari“ sa devet učesnika iz naselja Topane/Priština.

Ovi javni sastanci održani su sa zainteresovanim stanovništvom iz pogođenih područja i širom javnošću, u organizaciji JSP Termokos uz podršku konsultanata koji su radili na izradi ESIA dokumenta.

U skladu sa pozivom i agendom koja je podeljena učesnicima, diskutovano je o sledećim temama:

- Informacije o Projektu, pogođenim područjima, kratkoročnim i dugoročnim koristima za stanovništvo, ključnim karakteristikama Projekta (u vreme kada je izveštaj o izvodljivosti bio u fazi finalizacije);
- Proces procene uticaja na životnu sredinu i društvo i početna zapažanja;
- Društveni aspekti, Plan za obnovu sredstava za život i Plan uključivanja i komunikacije sa zainteresovanim stranama;

¹³ Poglavlje 2 – Regulatorni zahtevi za uključivanje zainteresovanih strana

- Pitanja, komentari i informacije od strane javnosti.

5.4.2. Preliminarna studija društvenog uticaja (PSDU)

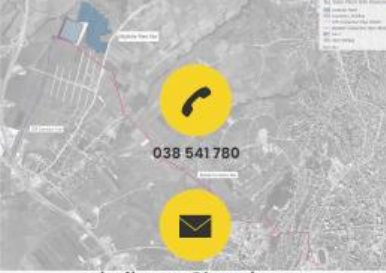
Cilj PSDU dokumenta je da identifikuje uticaje Projekta na životne uslove građana i preduzeća u obuhvatu Projekta. Dokument obezbeđuje empirijske podatke o društveno-ekonomskoj pozadini korisnika Projekta, kao i onih koji će imati koristi nakon sprovođenja Projekta, ali i domaćinstava koja neće imati nikakvu korist od Projekta. Studija daje podatke o društveno-ekonomskim karakteristikama korisničkih domaćinstava, kao i onih koja ne ostvaruju korist, uključujući troškove za energiju i navike u potrošnji te stavove i finansijsku pristupačnost korišćenja sistema daljinskog grejanja stanovništva i preduzeća u trenutku sprovođenja ankete (2022. godina). Ovo omogućava poređenje rezultata ankete iz 2022. godine sa sličnim istraživanjima u budućnosti nakon sprovođenja Projekta i omogućava društveno-analitičke studije o promenama u mišljenju, stavovima i svesti u vezi sa snabdevanjem daljinskim grejanjem među ispitanicima. Takođe, studija služi za procenu društveno-ekonomskih uticaja i uticaja na zdravlje i bezbednost zajednice, kao i za osmišljavanje strategije/plana upravljanja od strane JUP/JSP Termokos, identifikovanog i prepoznatog od strane učesnika ankete nakon sprovođenja Projekta.

U pogledu komunikacije sa zainteresovanim stranama, zvanično obaveštenje javnosti o početku izrade PSDU dokumenta objavljena je putem internet stranice JSP Termokos:

- Internet stranica Projekta: <https://solar4kosovo2.org/> i <https://termokos.org/v2/solar-4-kosovo-page/>
- Fejzbuk: <https://www.facebook.com/people/Solar-4-Kosovo/61575204032821/?sk=about>

Isti oglasi (informativne brošure) su odštampani i postavljeni u zgradama Opštine Priština i Opštine Obilić, u školama u naseljima Škabaj i Hade-e-Re, kao i na nekoliko drugih mesta u okviru naselja/lokaliteta Hade-e-Re (slika 5 ispod). Obaveštenje je sadržavalo ključne informacije u vezi sa svrhom, značajem i trajanjem istraživanja, koje su podeljene sa osobama pogođenim Projektom i opštom populacijom na području obuhvaćenom studijom. Svi štampani materijali su bili dostupni na engleskom, albanskom i srpskom jeziku.

Slika 4 – Kopija obaveštenja o izradi PSDU dokumenta na srpskom jeziku (zadnja, prednja strana)

Solar4Kosovo II / Solar District Heating Kosovo	Kontakt Više informacija o projektu i predaji formulara možete dostaviti preko	
Naša investicija TERMOKOS D.D., opštinska kompanija za daljinsko grejanje u Prištini, namerava da investira objekat koji je ekološki prihvatljiv za proizvodnju 65 GVh/a dodatnog kapaciteta toplotne energije za postojeću mrežu daljinskog grejanja u Prištini. Ovom investicijom se može proširiti mreža daljinskog grejanja i priključiti novi potrošači, dok će svi postojeći kupci imati koristi od ekonomičnijeg i pouzdanijeg snabdevanja toplotom. Investicija se sastoji od izgradnje solarne termoelektrane koja se nalazi na neizgrađenom zemljištu u blizini sela Škabaj/Orlović (Opština Obilić) od otprilike 25 hektara. Objekat će biti povezan podzemnim cevovodim sa postojećom mrežom daljinskog grejanja u Prištini i sa postojećim dalekovodom u Obiliću. Projekat će biti finansiran kroz kredite i grantove Vlade Nemačke preko KfV banke, kao i sufinansiran od EBOR (EBRD) i sopstvenog doprinosa TERMOKOS D.D.	 038 541 780 solar4kosova@termokos.org info@termokos.org Termokos D.O. Rr. 28 Nëntori br. 181, 10000 Prištine Kosovo https://termokos.org/category/solar-4-kosovo/	SAOPŠTENJE ZA PRIKUPLJANJE PRELIMINARNIH DRUŠTVENO-EKONOMSKIH INFORMACIJA Solar4Kosovo II / Solar District Heating Kosovo
Procena društvenog uticaja U skladu sa KfV-ovim smernicama za održivost (2019) i drugim međunarodnim standardima, u toku je Procena uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA), kako bi se identifikovali i procenili potencijalno negativni i pozitivni ekološki i socijalni rizici i uticaji svih faza predloženog projekta, uključujući i uticaj povezanih objekata. Kao deo procesa procene društvenog uticaja projekta, postoji potreba da se prikupe socio-ekonomski podaci od domaćinstava, preduzeća, zajednica i javnih institucija na koje će projekat imati uticaj. TERMOKOS D.D., uz podršku međunarodne konsultantske organizacije – CES, IC konsultenti (sastavljen od međunarodnih i domaćih stručnjaka), sprovede ovaj proces putem poseta jednom uzorku ovih domaćinstava i preduzeća, vršenjem poseta u zajednici i prikupljanjem socio-ekonomskih informacija. Prikupljanje socio-ekonomskih informacija vršiće socijalni stručnjaci i obučeni anketari, koji će biti jasno identifikovani da su deo ovog projekta. Predviđeno je da prikupljanje socio-ekonomskih podataka traje od aprila do juna 2022. godine, a saradnja svih posećenih domaćinstava i zajednica je veoma cenjena.	Ako imate bilo kakvih komentara ili pitanja Prikupljanje socio-ekonomskih podataka će poslužiti za pripremu Procene uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA) i Plana obnavljanja sredstava za život (LRP), koji će biti pripremljeni za ovaj projekat kako bi se ublažili potencijalni negativni uticaji i povećale koristi od projekta. TERMOKOS D.D. obezbediće adekvatnu implementaciju projektnih odgovornosti i pratiti aktivnosti koja su predviđene u ESIA i LRP. Možete se obratiti TERMOKOS D.D. putem sledećih načina: 1. Popunjavanjem obrasca za upit, kao što je prikazano u Aneksu 1 na kraju ove brošure, i: 1.1. Uručenjem ili podnošenjem zahteva poštom u formatu datom u Aneksu 1 direktno u prostorijama Termokosa. 1.2. Pisanjem e-maila sa naslovom "Solar4Kosovo" na koji treba da upišite informacije koje su opisane u Aneksu 1. Obrazac za upit 2. Kontaktom preko navedenog broja telefona 3. Popunjavanjem obrasca sa naslovom "Solar4Kosovo" preko sledećeg linka: https://termokos.org/kontakt/	Aneks 1. Obrazac za upit Puno ime (neobavezno): _ _ _ ☐ Želim da anonimno postavim svoje pitanje / zabrinutost. ☐ Zahtevam da ne otkrivam svoj identitet bez mog pristanka. Kontakt informacije Molimo označite kako želite da vas kontaktiramo (pošta, telefon, e-mail). ☐ Putem pošte: Molimo navedite poštansku adresu: _ _ _ ☐ Putem telefona: _ _ _ ☐ Putem E-maila: _ _ _ Željeni jezik komunikacije ☐ Albanski ☐ Srpski ☐ Drugi: _ _ _ Opis tražene informacije ili zabrinutosti: Koji rezultat očekujete? Potpis: _____ Datum: _____

Izrada PSDU je započeta 5. maja 2022. godine. Istraživanje je sprovedeno tehnikom neposrednog

intervjua uz pomoć računara, odnosno prikupljanjem podataka putem tableta. **Kvantitativno prikupljanje podataka završeno je 27. maja 2022. godine.** Ukupno je sprovedeno 210 anketa sa po 70 anketa za svaki tip domaćinstva objašnjen u Tabeli 9 ispod: postojeći korisnici, potencijalni korisnici i nek korisnici (drugi delovi opštine Prištine koji nisu planirani za povezivanje na gradsko grejanje koje obezbeđuje JSP Termokos).

Tabela 9 – Tipovi korisnika intervjuisanih za preliminarnu studiju

Vrsta	Tip domaćinstva	Opis	Područje anketiranja	Faza Projekta
1.	Korisnici	Koriste sistem daljinskog grejanja	Opština Priština - jug	Operativna faza
2.	Potencijalni korisnici	Povezaće se na sistem daljinskog grejanja	Opština Priština - Topane	Operativna faza
3.	Građani koji ne ostvaruju korist od Projekta	Nisu povezani na sistem daljinskog grejanja	Opština Priština	Faza izgradnje, operativna faza

Istraživanje postojećih korisnika obuhvatilo je osam različitih naselja, potencijalnih korisnika u četiri naselja, dok su nekorisnici obuhvaćeni u šest naselja u opštini Priština. Prikupljeni podaci su obrađeni, a opšte statistike (opisna statistika) su izrađene pri čemu će rezultati biti integrisani u ESIA dokument.

6 Resursi i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana

6.1. Odgovornosti JSP Termokos

JUP je osnovan od strane JSP Termokos i odgovoran je za sprovođenje Projekta, te aktivnosti i investicija pojedinačnih podkomponenti. JUP nadgleda sprovođenje planiranih aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana, uključujući realizaciju planiranih aktivnosti prema ovom Planu.

U okviru JUP-a deluju dva eksperta za komunikaciju sa zainteresovanim stranama koji:

- promovišu Projekat zajedno s opštinama korisnicima,
- vode kampanje podizanja svesti,
- održavaju veze sa opštinama, zajednicama, grupama i zainteresovanim stranama,
- organizuju javne konsultacije i aktivnosti uključivanja.

Dodatno, eksperti su odgovorni za:

- upravljanje društvenim medijima Projekta (npr. internet stranica, Fejzbuk¹⁴),
- saradnju sa lokalnim medijima i promotivnim događajima i oglašavanjem.

Eksperti su odgovorni za sprovođenje ovog Plana za vreme trajanja Projekta i zaduženi su za komunikaciju sa svim zainteresovanim stranama. Realizaciju aktivnosti predviđenih ovim Planom preuzima na sebe JSP Termokos. Sprovođenje aktivnosti planiranih u okviru ovog Plana je u nadležnosti JSP Termokos.

6.1.1 Eksperti JUP-a za komunikaciju sa zainteresovanim stranama

Dva eksperta za komunikaciju sa zainteresovanim stranama imenovana su u vreme ažuriranja ovog Plana (u septembru 2024. godine). Zadaci eksperata uključuju nadgledanje, koordinaciju, sprovođenje, praćenje i izveštavanje o svim aktivnostima vezanim za uključivanje zainteresovanih strana Projekta, uključujući i:

- Napredak, koordinacija i praćenje svih aktivnosti u vezi sa uključivanjem zainteresovanih strana u realizaciju ovog Plana.
- Redovno ažuriranje Plana u saradnji sa JUP JSP Termokos.
- Utvrđivanje potrebnih resursa za efikasno sprovođenje Plana.
- Odgovornost za sprovođenje aktivnosti uključivanja.
- Prisustvovanje i vođenje sastanaka sa zainteresovanim stranama uz učešće članova tehničkog tima.
- Obezbeđivanje da se povratne informacije i zahtevi zainteresovanih strana prosleđuju

¹⁴ <https://www.facebook.com/people/Solar-4-Kosovo/61575204032821/?sk=about>

tehničkim timovima i da se na njih odgovara u dogovorenim rokovima.

- Priprema nacrt komunikacijskih i informativnih materijala za zainteresovane strane, posebno za lokalne zajednice, na jeziku koji je lak za čitanje i razumevanje. Vođenje evidencije o aktivnostima uključivanja zainteresovanih strana i komunikacija u vezi sa tim aktivnostima tokom celog projektnog ciklusa.
- Evidentiranje vremena i sadržaja deljenja informacija u medijima.
- Vođenje baze podataka o svim sprovedenim aktivnostima za potrebe praćenja, evaluacije i izveštavanja, uključujući:
 - Registar zainteresovanih strana, periodično ažuriran;
 - Registar aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana, sa naznakom za svaku sprovedenu aktivnost, uključujući lokaciju, učesnike po kategorijama i broju, objavljene informacije i ishode aktivnosti;
 - Registar komentara i odgovora, ažuriran tokom trajanja Projekta;
 - Ranije verzije Plana;
 - Status funkcionisanja mehanizma za rešavanje pritužbi;
 - Pripremljene periodične izveštaje.

6.6. Druge odgovorne strane za sprovođenje Plana

Izvođači angažovani na realizaciji konkretnih investicionih aktivnosti (podprojekata) biće dužni da primenjuju odgovarajuće odredbe ovog Plana, s posebnim naglaskom na one koje se tiču građevinskih radova. Eksperti/JUP će nadzirati i obezbediti da svaki izvođač pripremi Plan za odnose sa zajednicom i informisanje, sa jasnom procedurom za interakciju sa zainteresovanim stranama i prikupljanje povratnih informacija i predloga u vezi sa pitanjima povezanim sa građevinskim radovima. U tom smislu, izvođač i eksperti/JUP biće odgovorni za sledeće:

Obaveze izvođača	Obaveze eksperata/JUP-a
i. Pre početka gradnje, analizirati listu relevantnih zainteresovanih strana (preduzetnici, NVO, lokalna zajednica, itd.) koju su sastavili eksperti/JUP. ii. Izraditi Plan za odnose sa zajednicom i informisanje pre početka gradnje i podeliti ga sa ekspertima/JUP. Nacrt Plana za odnose sa zajednicom i informisanje treba da sadrži, ali nije ograničen na: a. Pregled Projekta; b. Plan radova; c. Informacije o zdravlju i bezbednosti; d. Kontakt informacije. iii. Nakon odobrenja, prevesti Plan za odnose sa zajednicom i informisanje na srpski i engleski jezik. iv. Kontinuirano organizovati informativne sesije za prikupljanje povratnih informacija i predloga u vezi sa pitanjima povezanim sa gradnjom. Izvođač treba da pripremi odgovarajuće karte za sve konsultativne sastanke, ukoliko je potrebno. v. Povratne informacije u vezi sa građevinskim aktivnostima, kao što su preporuke za dizajn ili	i. Obezbeđivanje liste zainteresovanih strana relevantnih za izvođača, uključujući njihov željeni način komunikacije. ii. Pregled izrađenog Plana za odnose sa zajednicom i informisanje. iii. Pregled prevedenih verzija Plana za odnose sa zajednicom i informisanje (na srpski i engleski jezik). iv. Redovno prisustvo eksperata na informativnim sesijama radi praćenja povratnih informacija izvođača o izvođenju radova.

Obaveze izvođača	Obaveze eksperata/JUP-a
zabrinutosti u vezi sa pristupačnošću, nadziraće eksperti/JUP.	

Pre početka gradnje, javnost i lokalna zajednica biće informisani o relevantnim aktivnostima od strane izvođača na lokalnom nivou.

Izvođač je odgovoran za pripremu politike zaštite zdravlja i bezbednosti, politike ljudskih resursa i mehanizma za rešavanje pritužbi radnika te za poštovanje ovih zahteva. Mehanizam za rešavanje pritužbi u vezi sa zahtevima za izvođenje radova biće definisan u tenderskoj dokumentaciji i ugovorima potpisanim sa izvođačima.

Opštine Priština i Obilić odgovorne su za omogućavanje javnih konsultacija i uključivanja sa pogođenim licima (vlasnicima i korisnicima) u lokalnim zajednicama na njihovom području i za objavljivanje svih relevantnih dokumenata.

7 Mehanizam za rešavanje pritužbi

JSP Termokos je osnovao JUP za ovaj Projekat, koji će voditi postupak za pritužbe za ceo Projekat, uključujući aktivnosti za podkomponente tokom svih faza Projekta. JUP je imenovao dve kontakt osobe u vidu eksperata odgovornih za sprovođenje mehanizma za rešavanje pritužbi. Sve zainteresovane strane, u vezi sa svim aktivnostima, biće informisane o postojanju i dostupnosti ovog mehanizma, kontaktima imenovane osobe/a, kao i o načinima podnošenja pritužbi. Cilj mehanizma je da se obezbedi da se svi komentari i pritužbe bilo kog zainteresovanog lica u vezi sa Projektom razmotre i reše na odgovarajući i blagovremen način.

Zainteresovane strane biće u potpunosti informisane o procedurama za podnošenje pritužbi na lako razumljivom jeziku i, gde je to prikladno, na jeziku manjina, u skladu sa zakonima Republike Kosovo. Sve informacije o mehanizmu i obrascu za podnošenje pritužbi (Prilog 1) biće dostupne elektronskim putem (internet stranica JSP Termokos) i u štampanom obliku u predviđenim javnim prostorima lokalnih zajednica, u prostorijama JSP Termokos i drugim lokacijama koje će biti definisane pre početka realizacije Projektnih aktivnosti i/ili investicija.

Pritužbe će se rešavati i pratiti prema sledećem postupku:

Podnete na licu mesta	Podnesene ekspertima /JUP-u
- Izvođač radova dobija pritužbu (npr. problemi sa pristupačnošću, uzurpacija puteva u javnoj svojini itd.) i obaveštava eksperte/JUP pisanim putem. - Po prijemu informacije od izvođača radova, eksperti /JUP evidentiraju pritužbu u Registar pritužbi Projekta (Prilog 3). Eksperti/JUP moraju biti obavešteni o svakoj pritužbi podnesenoj izvođaču i trebaju da prate njeno rešavanje. - U roku od tri radna dana, izvođač radova je dužan da podnosiocu pritužbe dostavi pisanu potvrdu o prijemu. - Izvođač je u obavezi da pritužbu reši u roku od sedam radnih dana od dana potvrde prijema i da o tome obavesti eksperte/JUP. - Ako izvođač primi pritužbu koja spada u nadležnost JUP-a (npr. naknada za zemljište), mora je odmah proslediti ekspertima/JUP-u, uz pisano obaveštenje i podnosioca i eksperata/JUP-a. - Ukoliko izvođač nije u mogućnosti da reši pritužbu, podnosilac je može proslediti ekspertima/JUP-u na dalje postupanje.	- Sve pritužbe biće evidentirane u Registru pritužbi Projekta (Prilog 3) i potvrđene u roku od sedam kalendarskih dana. - U slučaju da eksperti/JUP dobiju pritužbu koja se odnosi na nadležnost izvođača radova (npr. neadekvatna ograda gradilišta itd), eksperti/JUP će je odmah proslediti izvođaču i formalno obavestiti sve uključene strane. Izvođač je u obavezi da obavesti i podnosioca pritužbe i eksperte/JUP o korektivnim merama i naknadnim aktivnostima. Prvi nivo rešavanja pritužbi: - Nakon pisane potvrde o prijemu pritužbe, eksperti prikupljaju informacije u vezi sa pritužbom i obaveštavaju JUP o prikupljenim podacima. - Nakon analize problema, eksperti predlažu rešenje pritužbe i obaveštavaju JUP. Eksperti informišu podnosioca o predloženim korektivnim koracima i naknadnim aktivnostima u roku od četnaest kalendarskih dana putem elektronske pošte ili poštom. - Izvođač radova će biti obavešten o pritužbi i svakom predloženom rešenju, ako je primenljivo. Drugi nivo rešavanja pritužbi: - Ukoliko eksperti/JUP nisu u mogućnosti da reše

Podnete na licu mesta	Podnesene ekspertima /JUP-u
	problem neposrednim korektivnim merama, pritužba će biti prosleđena na sledeći nivo rešavanja, odnosno Komisiji JUP-a. U tom slučaju, eksperti/JUP će obavestiti podnosioca da je pritužba prosleđena na naredni nivo. • Komisija JUP-a će se sastojati od tri člana (zaposlenih JUP-a i JSP Termokos, i jednog posmatrača iz nadležne opštine), i delovaće kao drugi nivo mehanizma za rešavanje pritužbi. Eksperti/JUP će biti odgovorni za upoznavanje Komisije JUP-a sa tokom procesa rešavanja na prvom nivou i sa stavovima obe strane (podnosioca pritužbe i eksperti/JUP-a). • Komisija JUP-a će održati neophodne sastanke sa podnosiocem pritužbe i ekspertima/JUP vodeći zapisnike sa sastanaka. Komisija će formalno dostaviti odluku podnosiocu. Ukoliko podnosilac prihvati ponuđeno rešenje, mora ga potvrditi pisanim putem. Ako ne prihvati, može se odlučiti da pokrene sudski postupak. • Komisija JUP-a je dužna da reši pritužbu u roku od trideset kalendarskih dana od dana potvrde prijema. • Ako Komisija ne reši pritužbu, dužna je da dostavi detaljno obrazloženje zbog čega pitanje nije rešeno i/ili zašto nije moguće rešiti konkretan problem putem mehanizma za rešavanje pritužbi. Odgovor takođe mora sadržavati objašnjenje o tome kako podnosilac može nastaviti postupak ako nije zadovoljan ishodom. Videti i Prilog 2.

Eksperti će biti zaduženi za objavljivanje i redovno ažuriranje svih relevantnih dokumenata i rešenja mehanizma za rešavanje pritužbi na zvaničnoj internet stranici Projekta. Podnosioci pritužbi imaju pravo da u svakom trenutku potraže i druga pravna sredstva u skladu sa važećim pravnim okvirom Republike Kosovo, uključujući i pokretanje formalnih sudskih postupaka. Poseban mehanizam za pritužbe biće dostupan za radnike JUP-a za pitanja u vezi sa PUŽS-om kao i za angažovane i podugovorene radnike tokom faze izgradnje. U ovom trenutku, svi građani, uključujući pogođene zainteresovane strane u okviru ovog Projekta, mogu koristiti sledeće načine za podnošenje pritužbi ili traženje dodatnih informacija:

- Popunjavanje obrasca za podnošenje pritužbi
- Predaju ili pošalju zahtev poštom direktno u prostorije JSP Termokos u formatu navedenom u Prilogu 1
- Slanje elektronske pošte sa naslovom: „Solar4Kosovo II“ koja sadrži informacije opisane u Aneksu 1
- Putem telefonskog poziva
- Obraćanje putem elektronske pošte: <https://solar4kosovo2.org/#contact> - kao na slici 5 ispod.

Povežite svoju zgradu na mrežu daljinskog grejanja

Kako to učiniti? Jednostavno!

- Imenujte predstavnika vaše zgrade koji će kontaktirati Termokos.
- Taj predstavnik će organizovati sastanak na licu mesta kako bi se dogovorili dalji detalji - potpišite predugovor.

Sledeći korak

- Osigurajte da vaša zgrada bude deo proširenja sistema daljinskog grejanja!
- Samo imenujte svog predstavnika, on će kontaktirati Termokos.

Kontakt informacije

Telefon
+383 38 541780 13/19

Email
Info@solar4kosovo2.org

Adresa
Rruga 28 Nëntori, Nr. 181
Prishtinë, Kosovë

Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata EBRD (u daljem tekstu: IPAM): Pored Projektnog mehanizma kojim upravlja JSP Termokos, IPAM predstavlja nezavisni instrument poslednje instance u slučaju da projektni mehanizam ne uspe. Njegov cilj je da: olakša rešavanje društvenih, ekoloških i pitanja javnog objavljivanja koja pokreću lica pogođena projektom i organizacije civilnog društva u vezi sa projektima koje finansira EBRD; utvrdi da li je EBRD postupao u skladu sa svojom Politikom zaštite životne sredine i društvenih aspekata i odredbama Politike pristupa informacijama koje se odnose na konkretni projekat; gde je primenljivo, reši sve postojeće slučajeve nepoštovanja ovih politika i spreči buduća nepoštovanja od strane Banke.

8 Praćenje i izveštavanje

Rezultati procesa uključivanja zainteresovanih strana biće uključeni u izveštaje o monitoringu koje će interno pripremati JSP Termokos.

Prvi izveštaj će biti izrađen tri meseca nakon početka Projekta, a zatim će se ažurirati kvartalno.

Izveštaji će biti objavljeni na internet stranici JSP Termokos i sadržavati sledeće informacije:

- Mesto i vreme održanih konsultativnih sastanaka (uključujući i druge oblike aktivnosti uključivanja), sa informacijama o učesnicima;
- Pitanja i zabrinutosti iznesene tokom konsultativnih sastanaka i informacije o tome na koji način je JSP Termokos uzeo u obzir navedena pitanja, uključujući provedene korektivne mere radi rešavanja pritužbi;
- Broj i vrste pritužbi navedenih u izveštaju JSP Termokos, sa naznakom otvorenih i rešenih pritužbi.

Pored toga, JSP Termokos će podnositi godišnje izveštaje o zaštiti životne sredine i društvenim pitanjima KfW-u i EBRD-u, u kojima će se sumirati uticaji na životnu sredinu i društvo, rezultate u pogledu zdravlja i bezbednosti, aktivnosti informisanja i konsultacija sa javnošću, te sprovođenje mehanizma za eksterno podnošenje pritužbi.

JUP JSP Termokos biće odgovoran za praćenje svih Projektnih aktivnosti za uključivanje

zainteresovanih strana, obezbeđenje sprovođenja i ažuriranja ovog Plana, kao i za izveštavanje prema KfW-u i EBRD-u.

9 Kontakt podaci i odgovornost za sprovođenje

Odgovorna osoba za sprovođenje Plana uključivanja zainteresovanih strana je:

JSP Termokos Ul. 28. novembar br. 181,

10000 Priština, Republika Kosovo

info@termokos.org

solar4kosova@termokos.org

Telefon: + 383 38 541780, lokal 13 ili 19

10 Prilozi

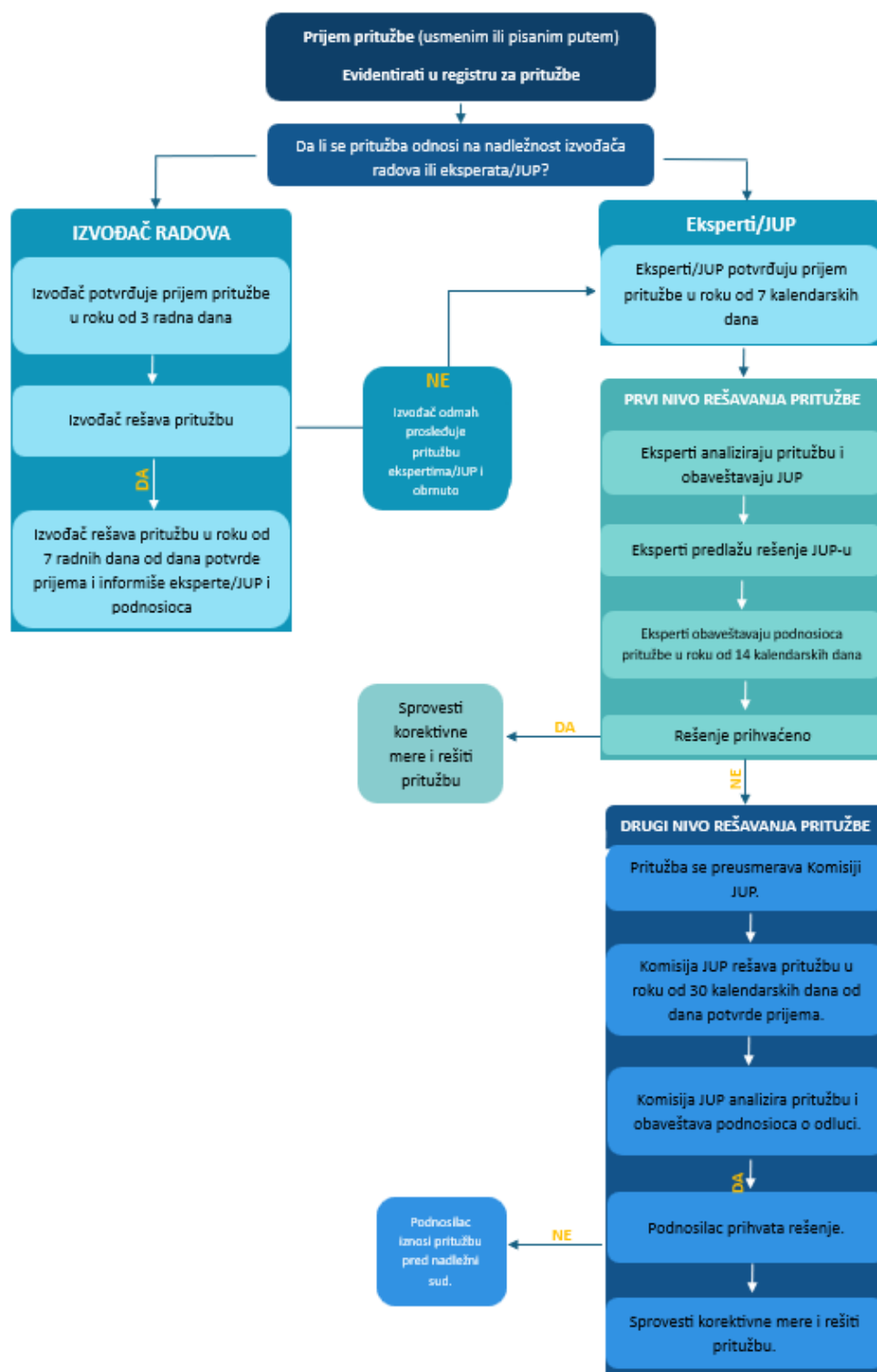
10.1. Prilog 1: Projektni obrazac za podnošenje pritužbi

OBRAZAC ZA PODNOŠENJE PRITUŽBI

Poziv na broj (unos Jedinica za upravljanje Projektom)	
Ime i prezime (opcionarno) ☐ Želim da anonimno podnesem pritužbu/prigovor. ☐ Molim da se moj identitet ne otkriva bez moje saglasnosti.	
Kontakt podaci Naznačite kako želite da Vas kontaktiramo (poštom, telefonom, elektronskom poštom).	☐ Poštom: <i>Molimo da navedete adresu:</i> _____ _____ ☐ Telefonom _____ ☐ Elektronskom poštom
Jezik komunikacije (molimo odaberite jedan od ponuđenih jezika na kojem želite da budete kontaktirani)	☐ Srpski ☐ Albanski ☐ Drugi: _____
Opis događaja na koji se pritužba odnosi	Šta se dogodilo? Gde se dogodilo? Kome se dogodilo? Šta je posledica tog problema?
Datum događaja/pritužbe	
	☐ Događaj se dogodio jednom/pritužba (datum____) ☐ Dogodio se više puta (koliko puta?_____) ☐ Kontinuirano (problem koji trenutno postoji)
Šta želite da se preduzme kako bi se problem otklonio?	

Kontakt podaci: Predmet: Solar 4 Kosovo II Na pažnju: JSP Termokos Ul.. 28 novembar br. 181, 10000 Priština, Republika Kosovo solar4kosova@termokos.org telefon: +383 38 541780, lokal 13 ili 19	Potpis: _____ Datum:
---	-----------------------------

10.2. Prilog 2: Procedura za rešavanje pritužbi na Projektu

10.3. Prilog 3: Registar pritužbi na Projektu

Naziv projekta:															
Datum prijema	Datum zavođenja	Ime i prezime podnosioca <i>Unesite ime i prezime ili „anonimno“</i>	Profil podnosioca <i>Pol, starost, mesto i ranjivosti ako je poznata</i>	Kanali komuniciranja (kako)	Komponenta i investicije	Odgovorna osoba ili odeljenje	Opis problema	Predlog rešenja	Rok za odgovor	Rezultati postupanja	Datum rešenja slučaja	Potpis o rešenju slučaja (Da/Ne)	Dalje postupanje po pritužbi	Ponovljeni postupak (Da/Ne)	Radnje/beleške

10.4. Prilog 4: Izveštaj o dokumentovanju aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana

Broj: _____	Datum i mesto sastanka: _____
Cilj uključivanja: <i>(na primer, informisanje zainteresovanih strana o planiranom Projektu ili prikupljanje njihovih stavova u vezi sa potencijalnim uticajima projekta na životnu sredinu i društvo)</i>	
Način uključivanja i konsultacija: <i>(na primer, sastanci uživo kao što su zborovi građana ili radionice, fokus grupe, konsultacije u pisanoj formi, onlajn konsultacije)</i>	
Broj i kategorija učesnika:	
Spisak relevantne dokumentacije koja je učesnicima stavljena na uvid:	
Sažetak glavnih tačaka i zabrinutosti koje su iznele zainteresovane strane:	
Sažetak načina na koji su razmatrani odgovori na zabrinutosti zainteresovanih strana:	
Pitanja i aktivnosti koje zahtevaju naknadne radnje, uključujući razjašnjenje načina na koji su zainteresovane strane informisane o odlukama:	

10.5. Prilog 5: Početni spisak i kontakt informacije identifikovanih NVO aktera

OPŠTINA	NAZIV NVO-a	KONTAKT PODACI
OBILIĆ	Kip it grin (eng. Keep It Green)	Adresa: Obilić +383 (0) 49 604 648 Adresa elektronske pošte: keepitgreen@kigngo.com
	EkoKosŽene (eng. EcoKosWomen) - mreža NVO.	Ul. Himije Rakovića br. 31, 10000, Priština +383 (0) 49 199 860; +383 (0) 49 344 586 Adresa elektronske pošte: ecokoswomen@gmail.com
PRIŠTINA	Institut za razvojne politike Republike Kosovo	Ul. Azema Bejte, br. 21, 10000 Priština, Kosovo Tel: (044) 151-115, (044) 502-546, (038) 239-010 Adresa elektronske pošte: instituti_politik@yahoo.com
	ORGANIKA	Ul. Nazmi Mustafe br.35, 10000, Priština, Tel: +383 44 500 549 Adresa elektronske pošte: faton.nagavci@organika-ks.org Adresa elektronske pošte: info@organika-ks.org Internet stranica: https://organika-ks.org/rreth-nesh/
	Socijalno stanovanje i imovinska prava Republike Kosovo	Ul. Sulejmana Vokšija 19/4, 10000 Priština, Tel: +383 (0)49 882 666 Adresa elektronske pošte: info@shprk.org Internet stranica: https://shprk.org/contact-us/
	Inicijativa mladih za ljudska prava Kosovo	Ul. Ardijana Krasnićija , 2. sprat, br. 5, 10000 Priština Tel: +383 38 748 018 Adresa elektronske pošte I: ksoffice@yih.org
	Mreža žena Kosovo (eng. Kosovo Women's Network)	Ul. Kadri Ćate, 2. sprat, br. 8, 10000 Priština Tel: +383 (0) 48 245 850 Adresa elektronske pošte: info@womensnetwork.org
	Kosovo – Žene za žene (eng. Kosova - Women 4 Women)	Ul. Arberija III, Kosturi br. 69, Priština 10000 Tel: +383 (0)45 266 267; +383 (0)49 555 451 Adresa elektronske pošte: info@k-w4w.org
	Inicijativa za stabilnost Kosova (eng. Kosovar Stability Initiative)	Ul. Sulejmana Vokšija, 10000 Priština Tel: +383 38 260 600 Adresa elektronske pošte: info@iksweb.org
	Institut za politike istraživanja i razvoja Republike Kosovo	Ul. Majora Mehmeta Bušija 3, br. 1, 10000 Priština Tel/Faks: +383 38 542 778 Adresa elektronske pošte: info@kipred.org
	Glas Roma, Aškalija i Egipćana	Ul. Bhije Daši, Priština Tel: +38349712062 Adresa elektronske pošte: info@vorae.org

Balkanska zelena fondacija	Ul. Univerzitetska 36/2, 10000 Priština Tel: +383 49 728 019 Adresa elektronske pošte: info@balkangreenfoundation.org
Zeleni art centar - Priština	Ul. Muharema Fejzra, objekat 1, lokal 1 (kompleks Princeša), 10000, Priština Tel: +383 46 777 977 Adresa elektronske pošte: info@greenartcenter.org
Kosovski centar za rodne studije	Ul. Majke Tereze 18/1, 10000 Priština Tel: +383 38 735 991 Adresa elektronske pošte: gksj_kgsc@yahoo.com
Lens	Ul. Sulejmana Vokšija 25, 2. sprat, br. 6, 10000 Priština Adresa elektronske pošte: info@ngolens.org
Podsticanje mogućnosti zapošljavanja i rasta (eng. Fostering Employment and Growth Opportunities)	Ul. Lorenca Antonija, br. 36 Pejton, Priština Tel: +383 38 220 403 Ext. 111 Adresa elektronske pošte: fegoinfo@swisscontact.org
Obnovljivi izvori energije na Kosovu	Trg Zehira Pajazita, br. 36, 10000 Priština Tel: +383 38/200 215 20 Adresa elektronske pošte: reskosovo@rks-gov.net
Program civilnih prava na Kosovu	Ul. Lorenca Antonija 15, 10000 Pejton, Priština Tel: +381(0)38 243 610/611/612 Adresa elektronske pošte: crp@localhost
Resursni centar za zaštitu životne sredine Republike Kosovo	Ul. Envera Malokua 28, 10000, Priština Tel: +381 38 225123 Adresa elektronske pošte: reckosovaorg@gmail.com
Institut za vodu i istraživanja životne sredine Republike Kosovo	Ul. Agima Ramadanija, br. 26, 10000 Priština Tel. 044/159-456 Adresa elektronske pošte: kkiwer@rocketmail.com
Alijansa za životnu sredinu i energiju	Ul. Fehmija Aganija, br. 35, 10000 Priština Tel. 049/137-640 Adresa elektronske pošte: info@amen-ks.com

10.6. Prilog 5: Pregled vesti i objava o Projektu koje su objavljene na društvenim mrežama i u različitim medijima

1. <https://www.radiokosovaelire.com/projekti-solar4kosova-eshte-njeri-prej-projekteve-qe-do-te-transformoje-sistemin-e-energjiise-termike-ne-prishtine/>
2. <https://ata.gov.al/2023/03/09/nenshkruhet-marreveshja-per-financimin-e-projektit-solar-4-kosovo/>
3. <https://kallxo.com/lajm/lagjet-arberia-e-toplane-perfituese-te-projektit-solar-4-kosovo/>
4. <https://www.koha.net/arberi/nenshkruhet-marreveshja-per-financimin-e-projektit-solar-4-kosovo>
5. <https://telegrafi.com/en/Rama-reacts-to-Murat%2C-my-work-is-hindering-the-ministers%2C-the-solar4kosovo-project-should-bring-us-together/>
6. <https://www.gazetaexpress.com/kurti-kemi-siguar-lokacionin-e-projektit-te-energjiise-diellore-solar4kosovo/>
7. <https://kosovo.energy/qeveria-i-kerkon-presidentes-autorizim-per-kredi-per-projektin-solar4kosovo-i/>
8. <https://termokos.org/2022/03/25/krijohen-parakushtet-per-realizimin-e-projektit-per-energji-solare/>
9. <https://termokos.org/2019/11/12/shqyrtohen-mundesite-per-aplikimin-e-ngrohjes-solare-per-prishtinasit-2/>
10. <https://termokos.org/2022/05/10/shperndahen-broshurat-informuese/>
11. <https://prishtinainsight.com/kosovo-hails-solar-energy-project-as-potential-game-changer/>
12. <https://balkangreenenergynews.com/prishtina-district-heating-company-to-build-70-mw-solar-thermal-plant/>
13. <https://www.districtenergy.org/blogs/district-energy/2022/03/30/prishtinas-district-heating-company-to-build-70-mw>
14. <https://renewablesnow.com/news/-mulls-225-mln-euro-loan-to-kosovo-for-solar-heating-project-784030/>
15. <https://termokos.org/2020/01/24/viti-2019-me-si-suksesshmi-ne-historine-e-termokos-it/>